

GROOT ONDERHOUD

Jan Blommaert over
Gent en Antwerpen 2

DOSSIER

OCMW in tijden van migratie 4

OPINIE

Fietsstad Gent 4

GANGMAKERS

Anciaux en Temmerman voor
een Europese sociale bijstand 6

ONDER(GR)ON(D)S

Schapen langs de oevers 10

SLUITERTIJD

Sex in the city 8

GANGMAKERS

De dag van het socialisme 10

OERBIE & ORBIE

De gated communities
van Caïro 11

INHOUDSTAFEL

UGENT MEMORIE

De Brug 12

STADSONTWIKKELING

DOK 13

WAAR GEBEURD

Van Ganda naar Gent 15

EDITO

Het woord is nu aan het Gentse middenveld

Net voor het zomerverlof kondigden Spa en Groen! aan in Gent in kartel naar de volgende gemeenteraadsverkiezingen te gaan. Ze willen daar naar eigen zeggen een 'sociaal-ecologisch stadsproject' mee uitdragen. Ze kiezen voor een stedelijk beleid dat investeert in de sociale vooruitgang van alle bewoners, zowel de zittende als toekomstige bewoners, en van Gent een groene en autoluwe stad op mensenmaat maakt. In de komende maanden willen ze dit stadsproject verder uitwerken tot een concreet politiek programma.

Daarmee is een belangrijke aanzet voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 gegeven. Het valt zonder meer toe te juichen dat stadspartijen met een stevig uitgewerkt inhoudelijk programma de verkiezingen willen ingaan. Democratie is het georganiseerd meningsverschil. Onze steden hebben een duidelijke sociale ontwikkelingsvisie nodig. Een levendig debat over de stad van de toekomst kan de democratische politiek in dit land alleen maar ten goede komen.

Politiek is echter niet alleen een zaak van partijen. In de netwerksamenleving spelen ook de individuele burger, autonome groepen en het georganiseerde middenveld een cruciale rol. Onder het motto 'Elke Gentenaar telt' pleiten Spa en Groen! voor nieuwe vormen van inspraak van onderuit, initiatieven voor een stadsdebat en de opmaak van wijkontwikkelingsplannen. Heel concreet is dat nog niet en het thema zorgt ook al jarenlang voor onenigheid tussen meerderheid en oppositie in de Gentse gemeenteraad, alsook tussen het middenveld en het beleid. De beste inspraak wordt echter veroverd, niet toegekend.

Helaas is het uitzetten van participatietrajecten van bovenuit de dominante trend geworden. Bovendien komt het middenveld daarbij, al dan niet met instemming, steeds meer terecht in een uitvoerende rol van het gekijkte beleid dat steeds strakker regisseert, waardoor hun autonomie slinkt. Problematisch is dat de doelstellingen soms ver uiteen liggen. De recente initiatie van plannen voor vijf wijken in de 19de eeuwse gordel met een sterk 'flinkse' focus op overlastbestrijding op korte termijn, waarvoor er met consultatie van het middenveld zogenaamde SWOT analyses werden opgemaakt, zijn daar een voorbeeld van. Een vreemd genoeg staat dit haaks op "het Gentse model" waarbij de laatste decennia veel ruimte werd gelaten voor interactie tussen middenveld, autonome burgergroepen en het beleid. Het Gentse middenveld, autonome burgerorganisaties en de Gentse burger moeten daarom zelfstandig en actief positie innemen in het debat over hun toekomst en zelf een sociaal-ecologische toekomstvisie voor de stad en wijkbewoners formuleren.

In Brussel nam de civiele maatschappij in 2008-2009 zelf zo'n initiatief en organiseerde een intensief stadsdebat in de Staten-Generaal van Brussel. Zestien wetenschappelijke werkgroepen zorgden voor een diagnose van de stedelijke uitdagingen en kansen. Het gehele middenveld, van vakbonden en milieubewegingen, werkgeversorganisaties en buurtwerkingen tot de cultuursector, boog zich over die nota's en discussieerde over mogelijke oplossingen. Via een reeks druk bijgewoonde publieke hoorzittingen kon het publiek deelnemen aan het debat. In een wervende eindtekst werden vijf grote actieterrains afgebakend en stedelijke politici gevraagd stelling in te nemen.

Gent heeft ook al ervaring met dit soort processen. In de Brugse Poort, één van die stedelijke wijken met vele maatschappelijke uitdagingen, verenigden lokale terreinwerkers en sociale organisaties zich onder de noemer 'De Precaire Puzzel'. Ze stelden samen een charter en actieplan op en steken nu zelf mee de handen uit de mouwen om dit te realiseren. Ook in Antwerpen nemen initiatieven als de Straten-Generaal en Antwerpen aan 't Woord actief deel aan het stadsdebat. Deze initiatieven gaan in tegen het gangbare beeld van de stad als brandpunt van miserie, vervreemding en teloorgang. Ze gaan ook in tegen het beeld van de stad als een bedrijf met managers aan het hoofd. Ze tonen de stad als een werf waar met veel engagement en creativiteit de samenleving van morgen vormgegeven wordt.

Illustratie: Vladimir Gerasimov

Tiens/Tiens De andere k(r)ant van Gent – Nr 26 – herfst 2011
V.U. Stijn Oosterlynck, Sint-Baafskeerstraat 77, 9040 Sint-Amandsberg
Afdruktentoor gent x, p508444, p.b. BC 10433
DRIEMAANDELIJKS

Steden en stadsgewesten staan vandaag in het brandpunt van de maatschappelijke ontwikkelingen. Het ontwerpen van een sociaalecologisch stadsproject is op vele plaatsen dé uitdaging voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. Het vergt zowel de inzet van stadspartijen als van het stedelijk middenveld. Elk van hen moet zelfstandig positie kiezen, vanuit hun eigen rol het debat aangaan en zorgen voor een duidelijke visie. Twee stadspartijen namen alvast het initiatief. Het woord is nu aan het middenveld en de actieve burgers. Gent kan daarbij opnieuw zorgen voor een nieuwsoortig politiek klimaat.

De redactie

De beste inspraak wordt veroverd,
niet toegekend?

VOOR TIENSTIENS IS DIT GEEN VRIJBLIJVEN EDITO. WE ZIJN OP DIT MOMENT BEZIG DE MOGELIJKHEDEN VAN EEN STATEN-GEERAAL VAN HET GENTSE MIDDELVELD TE VERKENNEN. WIL JE MEWERKEN OF MEER WETEN? LAAT HET ONS WETEN OP REDACTIE@TIENSTIENS.ORG.

'DE STAD BEPAALT HEEL STERK HOE IK DENK'

"De feitelijke onwetendheid van mensen over hun eigen buurt is verbluffend". Jan Blommaert zet meteen de toon van het gesprek. Beroepshalve is Blommaert taalkundig antropoloog aan de universiteit van Tilburg. Maar hij is vooral bekend als één van de scherpste critici van de politieke actualiteit en een gepassioneerde bewoner en observator van de stad. Tijd voor een gesprek over Antwerpen, Gent en het verschil tussen beiden.

COLOFON

VZW BRENGT VIER KEER PER JAAR DE STADSKRANT TIENSTIENS UIT, GEKOPPELD AAN EEN INTERACTIEVE WEBSITE (WWW.TIENSTIENS.ORG).

REDACTIE

MARLIES CASIER, WOUTER BRAUNS, KOEN DE STOOP, STIJN OOSTERLYNCK, AN VAN RAEMDONCK, TOON LAMBRECHTS, SEBASTIEN CONARD, PASCAL DEBRUYNE, STEFAAN ONGHENIA, STEVEN VAN HERCK

BEELDREDACTIE

& VORMGEVING
SEBASTIEN CONARD,
RUBEN ACCOU, FRANÇOIS VAN DAMME

HOOFDREDACTIE

KOEN DE STOOP, AN VAN RAEMDONCK, MARLIES CASIER, WOUTER BRAUNS

EINDREDACTIE

KOEN DE STOOP

COVER

SEBASTIEN CONARD

LAYOUT

FRANÇOIS VAN DAMME

FOTO'S, STRIPS EN

ILLUSTRATIES
SEBASTIEN CONARD,
RUBEN ACCOU, FRANÇOIS VAN DAMME, KURT HOORNE,
EVY MENSCHAEFT

CONTACT

STADSKRANT TIENSTIENS
SINT-KRISTOFFELSTRAAT 24
9000 GENT
REDACTIE@TIENSTIENS.ORG
0477/982625

ADVERTENTIES

MAIL NAAR REDACTIE@
TIENSTIENS.ORG

STEUN

RADAR WORDT GESTEUND DOOR VICTORIA DIELXLE EN VOORUIT. MAAR OOK UW INBRENG IS NODIG! U KUNT EEN VRIJE BIJDRAGE STORTEN OP REKENING: NUMMER 525-0460379-92 BIJ DE ETHISCHE BANK TRIODOS. BIJ GIFTEN VANAF 25 € (STEUNABONNEMENT) ONTVANGT U TIENSTIENS EEN JAAR LANG IN DE BUS.

Je woont in Antwerpen. Hoe beïnvloedt het leven in de stad jouw denken over de maatschappij?

Jan Blommaert: "De stad bepaalt heel sterk hoe ik denk over de maatschappij. In de stad verandert alles snel en zijn de veranderingen zeer snel waarneembaar. Ik woon al meer dan tien jaar aan de Statiestraat in Berchem en sta nog steeds verbaasd van de dynamiek in deze wijk. Deze wijk is een aankomstwijk, waar steeds nieuwe groepen nieuwkomers aanspoelen. Turkse inwoners in deze wijk hebben daar ondertussen handig op ingespeeld. Door laag kwalitatieve huisvesting om te bouwen tot studio's voor nieuwkomers hebben zij voldoende kapitaal verworven om zich een huis in het rijke Wilrijk te kopen. Er wordt door ondernemende stedelijke inwoners 'gekapitaliseerd' op wat de stad als een sociale plaag beschouwt. Ook de religieuze gemeenschappen in de Statiestraat, Afrikaanse kerken die het stadsbestuur liever niet ziet komen, hebben een eigen dynamiek in de wijk gebracht. Sinds de komst van de kerken zijn er nieuwe Afrikaanse winkels die zich richten op de kerkbezoekers geopend. De kerken zelf zijn informele solidariteitsmechanismen. Via de kerken genaken mensen aan jobs, een woonplaats, vrienden, kortom alles wat ze nodig hebben om in de stad te overleven. Toch weten heel weinig mensen van het bestaan van die kerken af. De feitelijke onwetendheid van mensen over hun eigen buurt is verbluffend."

"Eigenlijk zijn er twee steden: de officiële stad en de reële stad. Het beleid richt zich op de officiële stad en mist veel van de sociale processen die ik daarnet beschreef. Daardoor ervaren heel wat stadsbewoners het beleid als irrelevant. Vaak is het enige gezicht van het beleid dat ze zien de politie. Het beleid moet meer gaan vertrekken van het feit dat er al een samenleving is. In de Statiestraat is geprobeerde om de wijk te 'verblanken' door een heraanleg van de straat in de veronderstelling dat dit duurdere boetieks zou aantrekken. Er is veel geld in gepompt, maar het zijn nog steeds precies dezelfde, voornamelijk allochtone mensen die van de straat gebruik maken, maar dan in een mooier aangelegde straat. Op de bankjes waarop shoppers zouden kunnen verpozen zitten voornamelijk allochtone jongeren. Het is slechts één voorbeeld van beleid dat te weinig onderzoek heeft gedaan om goed door te hebben hoe een buurt functioneert."

Je hebt vroeger nog in Gent gewoond. Zijn er grote verschillen tussen het Gentse en Antwerpse stedelijk beleid?

Blommaert: "De politieke dynamiek in Antwerpen is uniek. De confrontatie en polarisatie met extreem-rechts domineert de Antwerpse politiek. Vraagstukken over taal en identiteit worden veel scherper gesteld, zeker in vergelijking met Brussel, waar ik ook een tijdje woonde. In Antwerpen zit men al jaren naar het Vlaams Belang te staren als een konijn naar een lichtbak. Het beleid richt zich op vragen die het Vlaams Belang stelt en tracht daar alternatieve antwoorden op te formuleren. Typisch in Antwerpen is ook dat je zowel veel meer racistische uitspraken als aantijgingen van racisme hoort. Het is bijzonder veelzeggend dat net het klimaat van populisme waar zagezgd alles gezegd kan worden net heel weinig echt bespreekbaar maakt."

"Gent heeft ook een substraat dat Antwerpen niet heeft. In Antwerpen is de onderklasse onmondig. In Gent heeft die nog een

stem, bijvoorbeeld via 'Bij de Vieze Gasten en Victoria Deluxe. Ambtenaren lopen in Antwerpen ook zeer sterk in het gareel en dat heeft natuurlijk te maken met de heel smalle politieke coalitie tegen het Vlaams Belang. Het Vlaams Belang is heel goed georganiseerd op buurtniveau en is de stem van de stedelijke onderklasse. Het Vlaams Belang heeft in Antwerpen vanuit de wijken een piramidiaal systeem uitgebouwd, terwijl de andere partijen zich uit de buurten terugtrokken en communiceerden via dure communicatiebureaus. De visie van de sociaaldemocratie in Antwerpen is om van de stad een Singapore aan de Schelde te maken. Het is een stad voor de blanke middenklasse en het OCMW is daar de negatieve voortrekker van. Zij zijn er trots op dat ze altijd een stap verder gaan en een strenger beleid voeren. De officiële stad hoort dan ook doelbewust heel veel zaken niet: alles wat interetnische relaties, armoede en mobiliteit aangaat bijvoorbeeld. Dit maakt de stad tot een onaangename politieke omgeving en dat heeft effect op de grassroots, waar men met een mobilisatieprobleem zit."

De feitelijke onwetendheid van mensen over hun eigen buurt is verbluffend

"Bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen was er een gigantische polarisering. Het waren als het ware kanseliervverkiezingen. Het middenveld zette zijn campagnes stil en stopte de kritiek om Janssens het burgemeesterschap te gunnen. Er zijn in Antwerpen weinig platformen voor mobilisatie, er staan weinig figuren op en politici zijn minder toegankelijk. Dat is zeker zo in vergelijking met Gent waar burgemeesters zoals Beke en Termont toegankelijk blijven en waar schooldirecteuren en ambtenaren hun mond durven open doen. In Antwerpen bereik je 't Schoon Verdiep (stadhuis, Tiens/Tiens) enkel via lobbies, niet via mobilisatie van burgerbewegingen of petitie. De politieke polarisering maakt weinig mogelijk. Er wordt altijd hard getrancheerd, met winnaars en verliezers als gevolg. Zelden wordt er gezocht naar een compromis. Dat is jammer gezien het potentieel en de noden van Antwerpen, waar het OCMW duidelijk niet meer afdoend voor is en waar je veel creativiteit van onderuit moet gedogen om oplossingen te vinden. De weinige mobilisatierruimte die er is blijft beperkt tot 'one issues', zoals de Oosterweelverbinding. Het Vlaams Blok/Belang is het einde geweest van de democratische dialoog in stad."

"De verkiezingen volgend jaar dreigen een nieuwe kanselierstrijd te worden, dit keer met Bart De Wever als uitdager. Hoe zou een stedelijk beleid onder de N-VA eruit zien?

De Wever zou in een monstercoalitie terechtkomen. Net zoals Jans-

sens geen socialistisch beleid kan voeren zou De Wever geen zuiver rechts-conservatief beleid kunnen voeren. Maar vanuit mijn perspectief zou het weinig verschil maken: hoeveel verder kan men nog gaan met de verburgerlijking en met het repressief beleid? Zal De Wever de boetes voor het openbaar drinken van alcohol in Antwerpen-Noord optrekken van 100 naar 150 euro? De Wever kan weinig bovenop het rechts beleid van Janssens doen.”

In Antwerpen reageert Janssens op de concurrentie met N-VA met een hardvochtig ‘voor wat hoort wat’ discours, terwijl Termont in Gent aan linkse frontvorming doet door in een kartel met Groen! Te stappen. Hoe moeten we die verschillende strategieën begrijpen?

Blommaert: “Je moet dat zien in termen van realistische kansen. Politieke partijen denken in termen van wat het hen oplevert. Janssens heeft een akkoord met de VLD en moet dit akkoord in stand houden en de beleidsprioriteiten daarop afstemmen. In Gent zijn er meer mogelijkheden voor een samengaan met de Groenen, waar in Antwerpen de groene beweging constant in het defensief zit. In Antwerpen heb je de haven en de diamantsector en dat creëert veel meerwaarde en dus belastingen, maar ook zware ecologische schade. Iedere ecologische keuze zal dus op enorme economische belangen stoten. Daar bovenop is Antwerpen een fundamenteel onderdeel

Het klimaat van populisme waar zagezegd alles gezegd kan worden maakt net heel weinig echt bespreekbaar

van de logistieke transport hub die Kris Peeters van Vlaanderen wil maken. Termont wil met het kartel ook een signaal geven, zowel naar de stad, maar ook naar zijn partij. De SPa zit op een electoraal dieptepunt maar scoort goed in steden en kan dus wat leren van wat lokale besturen in die steden doen.”

In ‘Links van de Kerk’ hield je een sterk pleidooi voor een sociaaleconomisch integratiediscours. Integratie is een politiek twistpunt voor links. Wat adviseer je de burgemeester van Gent die geconfronteerd wordt met een grote instroom van Roma, die dikwijls niet eenvoudig te integreren zijn via scholing en een job?

Blommaert: “Het probleem van de Roma is niet oplosbaar. Iedere voorgestelde oplossing houdt in dat Roma sedentair moeten worden. Onderwijs en jobs vereisen dat ze hier blijven wonen. Eigenlijk zou je de Roma oplossingen moeten geven die transporteerbaar zijn over nationale grenzen heen, maar op Europees niveau is dat volstrekt onbespreekbaar. Een tweede reden voor de onoplosbaarheid van de Roma problematiek is dat dit volk in de geschiedenis al veel slaag gekregen heeft. Ze hebben weinig vertrouwen in de buitenwereld en veel interne solidariteit. Het is een transnationaal volk, voor wie de overheid niet belangrijk is in de zin dat ze er een loyaliteit en relatie mee opbouwen. De overheid is een voorbijaand gegeven voor hen. Ik beseft dat ik daarmee slecht nieuws breng, maar het enige democratische antwoord in deze kwestie is dat we dit niet kunnen oplossen. Eerder dan verder te werken met oude oplossingen moeten we op zoek gaan naar transnationale modellen van solidariteit. Dat lukt echter moeilijk in de huidige politieke verbeelding, waarin alles opgelost moet worden en wel meteen. Onze politieke cultuur heeft geen moment van reflectie meer maar zit gevangen in een dwanglogica van ‘doen doen doen’. We moeten wat meer weigeren om een concrete politicus te zijn.”

Stijn Oosterlynck en Marlies Casier

Fietsstad Gent?

Als fervent fietser en Gentenaar zonder wagen, kom ik op vele plaatsen met de fiets. De stad mag dan al inspanningen doen om het fietsen veilig en aangenaam te maken, toch schiet ze op dit gebied nog schromelijk te kort. Dat fietsen niet enkel een recreatieve bezigheid is, zich niet enkel beperkt tot het woon-werk verkeer, een rijtje van of naar het station of de winkel, blijkt nog steeds niet tot op het stadhuis doorgedrongen te zijn. Buiten enkele (relatief) veilige fietsassen (denk maar aan de as Centrum - Gent St-Pieters), en enkele mooie fietsbruggen is het pover gesteld met de fietsaccommodatie in Gent. Wie de rand van Gent wil bereiken moet het stellen met gevaarlijke fietswegen. Of het nu de Brusselse, Hundelgemse, Dendermondse of Drongense steenweg betreft: het blijft een hachelijke onderneming om daar door weer en wind te fietsen. Nochtans is de fiets een efficiënt en aangenaam vervoersmiddel, ideaal geschikt voor de stad en de rand. Alleen blijkt dat in België nog niet te zijn doorgedrongen. Als je een Nederlandse stad binnenkomt, merkt je direct dat de fiets er een prominente plaats heeft. Niet de auto, maar de fietsers en voetgangers maken er het mooie weer. Bovendien hebben de automobilisten er meer respect voor de zwakke weggebruiker. Heel anders dan hier waar openzwaaiende portieren en gevaarlijk rijgedrag schering en inslag zijn en fietsers vaak nog aanzien worden als een obstakel op de weg.

De fiets is een efficiënt en aangenaam vervoersmiddel, ideaal geschikt voor de stad en de rand. Alleen blijkt dat in België nog niet te zijn doorgedrongen

Fietsen is gezond, CO2 vrij, en heeft weinig impact op de omgeving. Bovendien sta je als fietser in direct contact met je omgeving, wat de betrokkenheid met je medemens enkel verhoogt (de Gentse politie loopt niet voor niets zo hoog op met haar fietsbrigade). Het is aan de stad Gent om initiatief te tonen, om radicaal voor de fiets en het openbaar vervoer te kiezen. Of om het met de woorden van verkeersspecialist Johan De Mol (UGent) te zeggen: "Overall in Europa nemen steden maatregelen om de zachte mobiliteit te bevorderen. Autoloze zones worden uitgebreid, er wordt ingezet op meer openbaar vervoer... kijk naar Kopenhagen, toch geen kleine stad, daar zijn er ondertussen meer fietsers dan automobilisten." (*De Morgen* 19/09/2011). De Mol benadrukt verder dat steden wel voluit moeten durven renoveren.

Het vergt inderdaad moed om de auto uit de stad te weren. Maar wil men dat de mensen radicaal voor de fiets kiezen, dan zal het beleid hier op moeten afgestemd worden. Voor de invoering van het voetgangersgebied in de Kuip van Gent bestond er aanvankelijk ook geen draagvlak. Het bleek echter al gauw dat het gevreesde inkomensverlies voor de handelaars uitbleef en ze in tegendeel meer winsten genereerden. BBL verkeersspecialist Roel Vanderbeuren hierover: "In Kopenhagen zijn er een paar moedige beleidsmakers geweest die knopen hebben durven doorhakken. Handelaars waren bang voor een terugval in hun inkomsten, maar uiteindelijk zijn ze er beter van geworden, omdat de hele stad een nieuwe impuls heeft gekregen. In Vlaanderen hebben we ook beleidsmakers met ballen nodig." (*DeMorgen* 19/09/2011)

Niet alleen het milieu, maar ook de samenleving is gebaat bij de uitbreiding van de zogenaamde zachte mobiliteit. Zeker nu er steeds meer mensen in de stad wonen en de drukte navenant toeneemt. Voor wie er fysiek toe in staat is, blijft fietsen een efficiënte en aangename manier om zich in de stad te verplaatsen. Door het gebrek aan aangepaste infrastructuur, het drukke autoverkeer en de blootstelling aan de natuurelementen, durven nog te weinig mensen radicaal voor de fiets te kiezen. Daarom deze oproep: Gentenaars, kies voor de fiets en weeg op het stadsbestuur zodat Gent het Kopenhagen aan de Leie kan worden - mo dan schuunet!

Steven Van Herck, *Ecologie vzw*

HET OCMW IN TIJDEN VAN MIGRATIE: EERSTE HULP VOOR NIEUWKOMERS?

De Antwerpse procureur-generaal Yves Liégeois ging begin september nogal kort door de bocht door te stellen dat onze democratie bedreigd wordt door een 'buitenproportionele instroom van buitenlanders' ⁽¹⁾. Maar dat onze welvaartstaat, en dan vooral de sociale bijstand, in zijn voegen kraakt door de instroom van migranten is een feit. In dit artikel gaan we na hoe de grootstedelijke OCMW's van Gent en Antwerpen omgaan met deze nieuwe situatie.

MIGRATIE EN ACTIVERING

De discussie over hoe het OCMW het best kan omgaan met migratie kwam in Gent de voorbije twee jaar in een stroomversnelling terecht door de blijvende toestroom van Oost-Europese burgers, waaronder een groot deel Roma. Het Gentse OCMW stelde een ernstige stijging vast in het aantal Roma dat een leefloon krijgt: van 241 begin 2008 tot 984 in september 2010 ⁽²⁾. Tegelijkertijd doken in de pers verhalen op van georganiseerde sociale fraude met leeflonen. De discussie over de toegang van Oost-Europese nieuwkomers tot OCMW steun en het activeringsbeleid van het OCMW raakten zo vermengd. Begin januari van dit jaar keurde de Gentse OCMW-raad een nieuw 'handhavingsbeleid' goed ⁽³⁾. In die nota ontwikkelt het OCMW concrete richtlijnen om na te gaan of een Gentse leefloontrekker wel aan zijn activeringsplicht voldoet en legt het sancties vast voor zij die hun plichten niet nakomen.

Activering is een streefdoel van OCMW's sinds 2002. Toen verving de bevoegde minister Johan Vande Lanotte de bestaansminimumwet uit 1974 door de Wet op het Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI-wet). Vande Lanotte oordeelde dat OCMW's zich niet langer konden beperken tot financiële bijstand, maar ook aan maatschappelijke integratie van hun cliënten moesten werken. De belangrijkste weg om die te bereiken was volgens Vande Lanotte via betaald werk en hij nam dit zo op in de RMI-wet. Op die manier schakelde hij het OCMW mee in het verhaal van de actieve welvaartstaat. Sindsdien werkt de activeringsvisie geleidelijk aan door in de lokale OCMW's.

De verscherping van het handhavingsbeleid van het Gentse OCMW

Het sociale zekerheidsstelsel paste zich de voorbije decennia aan aan nieuwe sociale problemen

ADVERTENTIE

het rijpen
VAN DE
GEESTEN

De woorden van De Wever en de strijd om uw ziel

E-BOOK
GRATIS TE
DOWLOADEN
www.kifkif.be

Ivo Maty &
Jan Ziernikowski (red.)

KIPKIF.BE

past in deze context, maar speelt ook expliciet in op het risico op sociale fraude en misbruik. OCMW-raadslid Dirk Horemans (Groen!) waarschuwt er voor dat cliënten die volgens het OCMW niet voldoen aan de activeringsplichten daardoor over één kam geschoren worden met sociale fraudeurs (2). Gelardeerd met termen zoals 'vriendelijke kordaatheid' kondigt het Gentse OCMW in de nota aan verplichte tewerkstelling te zullen gebruiken als test op de werkbereidheid van de OCMW-cliënt en het makkelijker maken om het leefloon te schorsen van wie niet voldoet aan de activeringsverplichtingen. Wat eigenlijk een wettelijk verankerde garantie op een minimuminkomen is, verwordt zo tot een instrument om te belonen en bestraffen. De klemtoon op maatschappelijke dienstverlening door het OCMW schuift op richting controle en disciplineren van mensen in armoede.

Het is niet de eerste keer dat het activeringsdiscours opduikt in de Gentse OCMW regels. In 2008 kondigde de Gentse OCMW-raad al aan dat het recht op aanvullende financiële steun voor leefloontrekkers afhankelijk gemaakt zou worden van de activeringsinspanningen. Eind 2010 legde de OCMW-raad dit concreet vast. Het gevolg is dat een cliënt die volgens het OCMW te weinig inspanningen levert om werk te zoeken een inkomen krijgt die lager ligt dan wat een gezin nodig heeft om in de maatschappij te kunnen meedraaien. Dat laatste wordt berekend aan de hand van de wetenschappelijke gefundeerde budgetstandaard

EEN BARRE WIND UIT ANTWERPEN

Het Gentse OCMW inspireerde haar nieuwe aanpak gedeeltelijk op het Antwerpse OCMW. Onder druk van het Vlaams Belang en met budgettaire argumenten in de hand verstrengt het OCMW-beleid daar al enkele jaren. De Antwerpse burgemeester Patrick Janssens schreef een boekje over de problematiek van een sociaal beleid in een veranderende samenleving (4). In dat boek tekent hij de contouren van een nieuw sociaal contract. Dat is nodig, vindt Janssens, want vele mensen vinden dat ons sociaal systeem te genereus en duur is en er te weinig individuele plichten en verantwoordelijkheid tegenover staan. Om de legitimiteit van het sociaal systeem te vrijwaren wil hij de vrijblijvendheid eruit halen. Sociale rechten mogen niet absoluut zijn en het vertrekken vanuit de vrije wil van de cliënt, een hoeksteen van nogal wat sociaal werk, dient overboord gegooid te worden.

Zo kwam Janssens tot zijn 'voor wat hoort wat' principe, dat voor het eerst vertaald werd in lokaal beleid door het Antwerpse OCMW. Het OCMW mag dan wel het laatste sociaal vangnet zijn voor wie nergens anders meer terecht kan en de opdracht hebben alle burgers een menswaardig leven te garanderen, dit recht mag volgens Janssens de activering van de cliënt niet in de weg staan. Het grootstedelijk OCMW wordt aldus een laboratorium voor de herdenking van onze welvaartstaat.

Nu valt op Janssens zijn visie wel wat op te merken, wat zijn voormalige studiegenoten Frank Vandenbroucke en Bea Cantillon in hetzelfde boek dan ook doen. De tanende legitimiteit van de welvaartstaat en het onderliggende financieringssysteem heeft vele oorzaken, waaronder niet in het minst de manier waarop nogal wat mensen aan de bovenkant van de inkomensladder zich aan hun plicht om belastingen en sociale bijdragen te betalen onttrekken, dikwijls zelfs met behulp van de fiscale wetgeving (5). Een burgemeester moet lokaal handelen, maar mag daarbij het bredere plaatje niet uit het oog verliezen.

Daarnaast verdwijnt bij Janssens het perspectief en de beleving van de armen zelf volledig uit beeld, waardoor activering al gauw verglijdt in disciplineren. Zonder empathie en mededogen met wie door het leven dikwijls zwaar gekwetst werd en voor wie vertrouwen in de instellingen en andere mensen geen evidentie meer is, dreigt een strikte toepassing van het wederkerigheidsprincipe uit te lopen op een disciplineren van mensen die in armoede leven. De strategie om met veel inlevingsvermogen te werken vanuit de vrije wil van de armen zelf opgeven, kan de band met de maatschappij voorgoed doorknippen, eerder dan activerend te werken. Sociaal werkers die moeten controleren en disciplineren vanuit de overheid verliezen automatisch een stuk vertrouwen van hun cliënten.

DE WELVAARTSTAAT HERDENKEN

Toch heeft de bijdrage van Janssens zijn verdiensten. Het toont hoe het Antwerpse bestuur een voorsprong opgebouwd heeft in het herdenken van het sociaal beleid in een situatie waarin nationale grenzen veel opener zijn dan vroeger. Opvallend daarbij is de nieuwe rol van het OCMW als 'inburgeringsmachine' voor nieuwkomers. In 2010 was 64% van de gezinnen die van het Antwerpse OCMW financiële steun ontvingen gelinkt aan asiel en migratie. Bea Cantillon van de Universiteit Antwerpen wijst erop dat de efficiëntie van het activeringsbeleid van de OCMW's voor allochtonen veel hoger ligt dan voor autochtonen. Dat hoeft niet te verbazen. Wie migreert is dikwijls sterker en heeft vooral nood aan wat steun in de eerste jaren na aankomst. Volgens analyses van Sarah Carpentier van de Universiteit Antwerpen hebben alle nationaliteitsgroepen bij het OCMW een hogere kans op uitstroom naar werk dan de Belgen van geboorte (6).

Deze nieuwe rol voor het OCMW vergt een herdenking van de architectuur van de sociale bijstand. Cantillon ziet twee opties. Ofwel ontwikkelt zich een tweesporig beleid binnen het OCMW, met enerzijds een streng activeringsbeleid voor nieuwkomers en anderzijds hogere uitkeringen voor een groep niet meer activeerbare cliënten. Die laatste groep, voor Antwerpen zou het om één derde van het cliënteel gaan, zijn voornamelijk autochtone kansarmen. Het probleem daarmee is volgens Cantillon dat men weg evolueert van algemene rechten. Een tweede optie is om buiten de sociale bijstand een apart

Foto's: Jop Meesters

Mensen in armoede worden individueel benaderd en beoordeeld op hun persoonlijke inzet

circuit voor nieuwkomers te voorzien via de VDAB en de werkloosheidsverzekering, met daaronder een bijstandssysteem voor nieuwkomers die nog geen sociale rechten opbouwen.

Cantillon ziet geen reden om de situatie te dramatiseren. Het sociale zekerheidssysteem paste zich de voorbije decennia aan aan nieuwe sociale problemen zoals structurele werkloosheid en de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt. Vandaag incasseert het systeem de schokken van de migratiebewegingen. Mits we proactief reageren zal de welvaartstaat zich ook hier wel aan aanpassen, meent Cantillon. In het kader van het Antwerps Lokaal Sociaal Beleid wordt er volgens Ludo Horemans van Samenlevingsopbouw Antwerpen al actief over nagedacht. De sociale zekerheid die we vandaag kennen kreeg zeventig jaar geleden vorm. Horemans benadrukt hoe dit een reactie was op de crisis die ontstond doordat de arbeidersklasse zich niet langer neerlegde bij haar ellendige leef- en werkomstandigheden. Vandaag creëert migratie opnieuw een crisis in de leef- en werkomstandigheden van een omvangrijke groep mensen.

In de argumentatie van Horemans zit een belangrijk element dat in de discussies over een nieuw sociaal contract te weinig aanwezig zijn. Een sociaal contract is het resultaat van de opbouw van machtsverhoudingen en sociale strijd. Arbeiders verenigden zich om de maatschappelijke structuren van ongelijkheid en uitbuiting die hun volwaardige participatie in de maatschappij verhinderden ongedaan te maken. Het nieuwe sociale contract waar Janssens het over heeft vertrekt vanuit een beleidslogica: hoe kunnen we de armoede zo efficiënt mogelijk beheersen? Over collectieve mobilisatie van zij die vandaag sociaal uitgesloten zijn en maatschappelijke structuren die armoede en uitsluiting reproduceren is amper sprake. Integendeel, mensen in armoede worden individueel benaderd en beoordeeld op hun persoonlijke inzet. Individuele verantwoordelijkheid heeft zeker zijn plaats in een sociaal beleid, maar een sociaal contract dat niet start vanuit machtsopbouw tussen de verschillende partijen in het contract heeft weinig kans om rechtvaardig te zijn.

Stijn Oosterlynck

- (1) VYVES LIÉGEAIS (2011) MERCURIALE VAN PROCUREUR-GENERAAL BIJ HET ARBEIDSHOF TE ANTWERPEN. 1 SEPTEMBER 2011.
- (2) ANTWERPEN: OPENBAAR MINISTERIE.
- (3) OCMW GENT (2011) VERSLAG OCMW-RAAD 20 JANUARI 2011: BESPREKING HANDHAVINGSBELEID OCMW. GENT: OCMW-RAAD VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (2011) VERSLAG VAN ZITTING VAN 20 JANUARI 2011. HANDHAVING EN ACTIVERING VOORSTEL: GOEDKEURING. GENT: OCMW.
- (4) PATRICK JANSSENS (2011) VOOR WAT HOORT WAT.
- (5) DANNY BRUGGEMAN (2011) HOE DE RIJKEN IN BELGIË GEEN BELASTINGEN BETALEN, 22 JULI 2011, [HTTP://WWW.DEWERELDMORGEN.BE/ARTIKELS/2011/07/22/HOE-DE-RIJKEN-IN-BELGIË-GEEN-BELASTINGEN-BETALEN](http://www.dewereldmorgen.be/artikels/2011/07/22/hoe-de-rijken-in-belgië-geen-belastingen-betalen)
- (6) SARAH CARPENTIER (2011) 'DE DOORSTROOM NAAR DE ARBEIDSMARKT VAN BIJSTANDSGERECHTIGDEN', TERZAKE CAHIER, MAART 2011

Karin Temmerman en Bert Anciaux en de zware weg naar een Europese sociale bijstand

Begin maart lanceerden Gents federaal parlementslid Karin Temmerman (Sp.a) en senator Bert Anciaux (Sp.a) op *De Wereld Morgen* een pleidooi voor de uitbouw van een Europese Sociale Bijstand, een Europese OCMW-regeling zeg maar⁽¹⁾. Ze zoeken daarmee naar een oplossing voor de druk die de intra-Europese migratie op lokale bijstandssystemen zet. De concrete aanleiding voor dit initiatief ligt in Gent.

Als gemeenteraadslid (en voormalig schepen) ziet Temmerman er het draagvlak voor een sociaal beleid afbrokkelen door de spanningen over de toestroom van nieuwe EU burgers. Anciaux wil tegenover de populistische oproepen om de Roma harder aan te pakken mee zoeken naar een menselijk antwoord op de migratie van nieuwe EU burgers.

Anciaux en Temmerman zijn niet mals voor Europa: "Omdat geen Sociaal

Europa uitgebouwd wordt, vergroot de kloof tussen de Europese burgers eerder dan te verkleinen", stelt Temmerman. Welzijn vinden in eigen land is de beste optie, aldus Anciaux en Temmerman, maar je kan het Roma niet kwalijk nemen dat ze als Europese burgers hun recht op vrij verkeer gebruiken om op zoek te gaan naar een beter leven, weg van de discriminatie en uitzichtloosheid in hun thuislanden. De intra-Europese

migratie is dus duidelijk een Europees probleem, maar de Europese Unie "schittert door afwezigheid". Daar willen Anciaux en Temmerman verandering in brengen.

Ze stellen een Europese regeling voor die bepaalt dat iedere Europese burger overal in Europa beschermd wordt door de bijstandsregeling van zijn land van herkomst. De kosten die het gastland hiervoor maakt zouden

Illustratie: Schiedon Coudal

De verantwoordelijkheid voor deze problematiek moet over de hele gemeenschap gespreid worden

via een Europees vereffeningfonds doorgerekend worden aan het land van herkomst. Deze regeling heeft volgens Anciaux een aantal voordelen. "Intra-Europese migranten weten beter waar ze recht op hebben, zodat ze niet langer met overdreven verwachtingen naar hier gelokt kunnen worden. Bovendien", gaat Anciaux verder, "verplichten we de landen van herkomst zo om een bijstandssysteem uit te bouwen en discriminatie aan te pakken, willen ze niet telkens de factuur voor de bijstand aan geëmigreerde landgenoten doorgestuurd krijgen".

Temmerman wil vermijden dat steden zich nog langer gedwongen weten elk voor zich oplossingen te moeten uitwerken. De verantwoordelijkheid voor deze problematiek moet over de hele gemeenschap gespreid worden. "Als Europa haar draagvlak wil behouden, dan zal ze niet anders kunnen dan deze problematiek aan te pakken en stap voor stap aan een Sociaal Europa te werken", voegt Anciaux er aan toe. Dat dit geld zal kosten staat buiten kijf, maar concrete ideeën over hoe dit te financieren zijn er nog niet.

Het voorstel voor een Europese sociale bijstandsregeling komt uit de Werkgroep Asiel en Migratie van de Sp.a. Anciaux en Temmerman hopen dat het voorstel nu via de Vlaamse Europarlementariërs van de Sp.a op de Europese politieke agenda geraakt, onder meer door besprekingen binnen de Partij van Europese Socialisten (PES) en in de fractie in het Europees Parlement. Ze willen het graag ook via de federale regering op de tafel van de Europese Raad krijgen. Volgens Anciaux en Temmerman reageert het middenveld positief op hun voorstel.

De voorzitter van het Europeaan Anti-Poverty Network Ludo Horemans verwelkomt het voorstel, maar geeft prioriteit aan het streven naar de invoering van een Europees minimuminkomen. Europa heeft volgens hem de bevoegdheid om dit te doen omdat de Europese aanbeveling 'Actieve Inclusie' expliciet verwijst naar een 'toereikend inkomen'. Onder academici zijn de meningen over het voorstel van Anciaux en Temmerman verdeeld. Bea Cantillon van de Universiteit Antwerpen is sceptisch. Volgens haar druipt dit voorstel in tegen de Europese basisregel dat iemand die zich in een bepaald land vestigt dezelfde rechten en plichten heeft als ingezetenen. Bovendien zullen de minimuminkomens onvermijdelijk ontoereikend zijn, aangezien ze betaald moeten worden door arme landen en dus de lage levensstandaard van die landen zullen reflecteren. Ides Nicaise van de K.U.Leuven vindt het een creatief voorstel dat Europese aandacht verdient. Hij sluit juridische obstakels niet uit, maar relativiseert die omdat wetten kunnen veranderen.

Stijn Oosterlynck

ADVERTENTIES

WAT ZOU ER GEBEUREN ALS JE OP EEN OCHTEND OPSTAAT EN TOT HET BESEF KOMT DAT HET LEVEN NIET IS ZOALS HET IS. MAAR DAT JE EEN DEEL VAN HET LEVEN KAN KNEDEN EN BOETSEREN ZOALS JIJ ZELF WIL. DAT JE BEGINT TE DROMEN EN TE FANTASEREN OVER HOE JIJ WIL DAT JE LEVEN. DE STAD EN ONZE SAMENLEVING ER UITZIET. EEN WELGEMEENDE FUCK YOU! TEGEN ALLES WAT NAAR HYPERCONSUMENTISME EN OVERDREVEN INDIVIDUALISME STINKT! WAAROM? JE Kiest voor de kracht van de verbeelding. JE WIL VANAF NU OOK ANDERE MENSEN BESMETTEN MET DIE GEDACHTEN: ALS WIJ WILLEN DAT DE WERELD NIET NAAR DE KLOTEN GAAT DAN WORDT HET DRINGEND TIJD DAT WE ONZE VERBEELDING GAAN GEBRUIKEN OM ONZE WERELD EN DE MENSHEID TE REDDEN!

Kom naar de nieuwe voorstelling van Victoria Deluxe i.s.m. de Emancipatorische Projectwerking van het OCMW Gent

Voorstellingen op:

do 8, vr 9 en za 10 december 2011 - 20u
do 15, vr 16 en za 17 december 2011 - 20u
do 22 en vr 23 december 2011 - 20u

Ingang: 5/7 euro

Reserveren: 09/324.80.26 - reservatie@victoriadeluxe.be
Info: www.victoriadeluxe.be

VICTORIA DELUXE

WELVAART ZONDER GROEI?
EEN DOURZAME TOEKOMST OOK VOOR HET ZUIDEN?

6de Millenniumdebat
Maandag 17 oktober 2011
20.00 uur - Kunstencentrum Vooruit
Sint-Pietersnieuwstraat 23 - Gent

Inteinder: **Prof Tim Jackson** (GB)
Moderator: **John Vandaele** (Mo* - journalist)
Hoofd de tafel: **Koen Bouckaert** (Alpro)
Caroline Copers ... (Vlaams voorzitter ABVV)
Jean Pierre De Leener ... (11.11.11)
Isabel Vertriest ... (Oxfam Wereldwinkels)

De voordracht is in het Engels, het debat in het Nederlands en Engels.

INKOM GRATIS

MO* debat
WORLDWIDE MAGAZINE

GONZ
Gents Overlay Noord - Zuid

gent: overal staat

oikos

2015
DE MILLENNIUMDEBATELLEN
DE TIJD LOOPT

een organisatie van het Gents Overlay Noord-Zuid (GONZ), Stad Gent, Oikos en MO

VOORUIT

Verantwoordelijk uitgever: Ruy Alencar - Ruy Alencar 21 - 2030 Merelbeke

(1) BERT ANCIAUX EN KARIN TEMMERMAN (2011) NAAR EEN EUROPESE SOCIALE BIJSTAND, 14 MAART 2011, WWW.DIEWERELDMORGEN.BE/ARTIKELS/2011/03/14/NAAR-EEN-EUROPESE-SOCIALE-BIJSTAND

SCHAPEN LANGS DE OEVERS

Foto: Katrien / Zeno

7

Dat er stadsgroen moet zijn, dat staat buiten kijf. Wat groen min of meer is weten we allemaal. Welk groen 'esthetisch verantwoord' is, daarover lopen de meningen echter uiteen. TiensTiens ging het na bij Jeroen Laureyns, natuurliefhebber, kunsthistoricus, criticus en docent aan Sint-Lucas Beeldende Kunsten Gent. Hij doceert momenteel rond het Vlaamse landschap in de kunsten. Hij zal wel weten wat mooi groen is.

Jeroen, wat is "mooi" groen?

Jeroen Laureyns: "Kijk, ik groeide op in Drongen, wat noch een stad, noch een dorp is maar op zijn best gezegd een voorstad. Het meest groene dat je daar had waren nog de Bourgoyen-Ossemeersen. Maar hoe schoon de Bourgoyen ook zijn, je kunt er maar in een cirkeltje rond. Je volgt het gesloten parcours die het wandelpadje vormt en je hebt het gezien. Op ontdekking gaan, je verliezen in een stuk natuur die de overhand neemt, dat vind je daar niet. Mooie natuur is voor mij groen dat ruimte laat voor werkelijke verrassing en avontuur, groen waarin je kunt ontsnappen aan de stad."

Is mooi groen dan vooral een kwestie van hoeveelheid?

Laureyns: "Ja, dat speelt zeker mee. Maar het moet makkelijk betreedbaar zijn. Er moet oppervlakte zijn maar die moet tevens toegankelijk zijn, liefst niet afgesloten door allerlei verkeersassen waarop je telkens botst en waarover je op eigen risico heen moet. Binnen het groen moet je ook zelf zones kunnen kiezen, niet alleen het circuit kunnen volgen."

In Gent is er 19de-eeuws groen als het Zuidpark en het Citadelpark maar evenzeer recent aangelegde stukken zoals de Groene Vallei of het nieuw park aan de Nijverheidstraat. Hoe schuun is het Gentsche groen?

Laureyns: "De parken aan het Citadelpark en de Zuid zijn geen uitstap waard, daarvoor bezoekt niemand Gent. De "nieuwe" parken aan de Groene Vallei en Dampoort, maar ook de "late afvalzone" die de Rozenbroeken zijn, beantwoorden wel aan een zeker groenverlangen. Daar merk je ook een andere aanpak dan de typisch 19de-eeuwse aanleg. Dat laatste kan ook charmes hebben maar hiervoor zijn de Gentse varianten te klein. De Zuid is bijvoorbeeld omringd door autostrades: niemand ziet dat toch aan als een park? Zeker als je dat gaat vergelijken met de Parijse voorbeelden langs de grote boulevards. Het mooiste vind ik hier nog onverwachte industriezones die de natuur overnam zoals de leegstaande textielfabriek langs de Drongensesteenweg. Dat is geen feitelijk park maar het is daar gans verwilderd, vol opmerkelijke fauna en schoon groen."

Kan dergelijk "wildgroen" mogelijks de basis van een beleid vormen?

Laureyns: "Er is daarvoor in Vlaanderen een te grote druk op groengebied. Er is te weinig plaats, het wordt haast fysiek onmogelijk. Binnen de kunsten wordt de term "heterotopie" te pas en te onpas gebruikt. Nochtans is er bij dergelijke plaatsen wel sprake van "non-lieux", non-plaatsen die in de restanten van toegewezen zones

verschijnen. Jammer genoeg zijn die locaties vaak veel te marginaal en veel te klein om beleidsmatig uit te bouwen. Het Vlaamse groenlandschap is gestuurd en getekend door schaarste."

Waar kan het beleid dan wel nog aanlokkelijk, niet-aangelegd groen aanboren?

Laureyns: "Dat zou in de randgemeenten zeker kunnen bij het vrijkomen van bepaalde akkers, zeker als ze al omringd zijn door bebouwing. In plaats van die landbouwgrond meteen te verkavelen zou men daar vaker lokale parken van mogen maken. Dat kunnen gerust vrijplekken worden zonder dat men hoeft te vrezen voor misbruik en wantoestanden. Binnen een stad als Gent zijn oude industriezones ideale plaatsen voor alternatief groen: denk maar aan de volkstuintjes op de oude Alcatel-site aan het Rabot."

Aan de dokken laat het stadsbestuur bijvoorbeeld de kans liggen voor een groot stadspark. Buurtbewoners pleiten er nochtans om zo'n "Koopvaardijpark". Hoe mooi zou zo'n park zijn of hoe schoon is het huidige groen er nu al?

Laureyns: "Wel, de Muide en de haven waren al lang dergelijke vrijplaatsen van wild groen. De oude industrie en de havenbedrijven stonden al jaren heerlijk te overwoekeren. Bovendien heb je daar, zoals in heel Gent, enorm veel water, iets wat vaak over het hoofd wordt gezien. Dat trachten de organisatoren van de Big Jump ondermeer aan te kaarten. In steden als Zürich of Stockholm is het stadswater veel toegankelijker en kan je er vaak in als openbare zwemplaats. Ook Antwerpen experimenteerde met een ecologische zwembad en met door beton afgebakende oeverbaden. We mankeren in Vlaanderen wel die oevercultuur zoals je die in Duitsland hebt. Hier zijn alle oevers afgezet met riet, tralies of een muurtje. Ik zou nochtans graag zwemmen aan de Oude Dokken, mits grondig saneren... Men waagt zich bij Portus Ganda toch aan een mooi aangelegde ligweide? En ook de Graslei en de Korenlei gelden als een stap in de goede richting: sinds die verkeersvrij zijn werden die oevers meteen ingepalmd door de jeugd. "Hangen" is daar toegelaten zonder dat dit tot een banvloek leidt, niet? Dat soort kansen moet je de inwoners bieden: groene vrijplaatsen voor het volk."

Gent kampt met een befaamd groentekort, niet alleen in de binnenstad. Onze "grote" parken Bourgoyen en Rozenbroeken krijgen er een klein broertje bij met de Overmeers (deel van het Project Gent Sint-Pieters). Is dat voldoende of hoe geraakt Gent aan nog meer mooi groen?

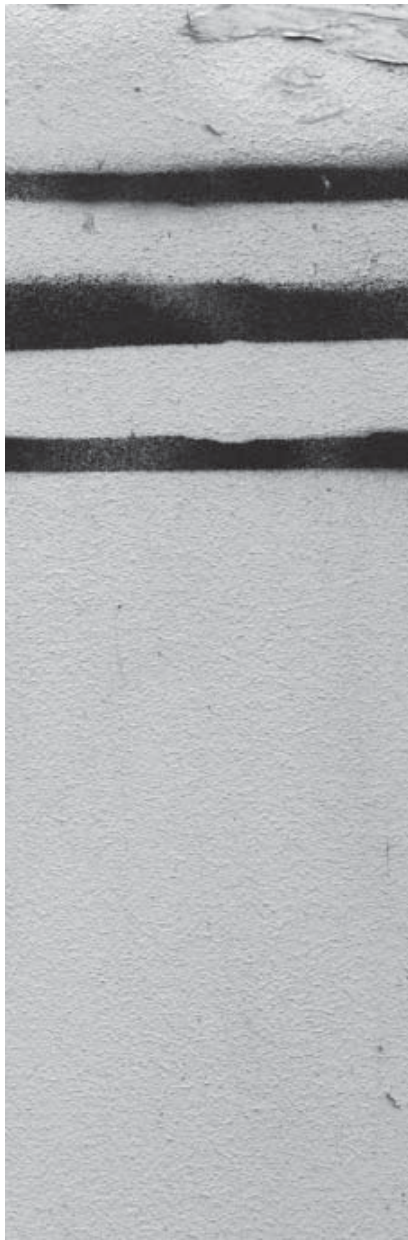
Laureyns: "Gent heeft veel ongemerkt groen maar moet het zelf nog ontdekken. Zo zie ik sinds kort schapen grazen langs de Coupure, net zoals op historische schilderijen. De grens met het plateland was vroeger niet zo afgeleid en binnen de stadsmuren waren ondermeer weiden voor het vee. Dat soort sluipgroen is interessanter dan ganse wijken plat te smijten om er nette parken aan te leggen. Ook ben ik in de wolken over groendaken of bomen op de ring, zoals dat in Madrid zeer mooi is gelukt. Dat verleent een heel andere

➤

Kunsthistoricus Jeroen
Laureyns houdt niet van
afgesneden groencircuits

Sex in the city

Wie in steden rondloopt en verder kijkt dat de terrassen, komt ze wel tegen. De boodschappen die met sjablonen op de muur zijn gespoten. Veelal politiek-maatschappelijke thema's of pure grafiek, soms met een knipog naar de omgeving à la Banksy.
Bitter weinig sex, wat toch wel opmerkelijk is voor een stad.
En is wat er staat een overzicht van ons huidige sexbeleving of een aanklacht?

beleving aan stadsbezoek. Je moet een stuk landelijkheid toelaten in de stad zonder daarom te spreken van esthetisch arrierisme of bucolisme. Men moet kunnen toegeven dat natuur en de observatie ervan best rustgevend kan zijn. We mogen dus dat soort groenelementen in de stad terughalen maar we moeten ze ook redden

en ontsluiten waar ze nog bestaan: het ruraal groen in de voorsteden of de vele mooie plekken langs de Leie.”

Tenslotte, de stad wil het Citadelpark opwaarderen maar dan wel als cultuurpark, als deel van het zogenaamde Kunstenkwartier. Je denkt dan meteen aan SMAK en MSK maar ook het ICC, het

Kuipke en de Floralihal ziet men graag versterkt. Hoe schoon is dat niet?

Laureyns: "Dat kan schoon worden als ook dit park beter toegang krijgt. Jan Hoet stelde al voor een tunnel te leggen onder een toekomstig "museumplein" tussen het MSK en het SMAK. Dat zou een plein openlaten dat tevens een werkelijke ingang tot het park is. Want ook het

Citadelpark blijft afgesnoerd door verkeersaders. Ook een bloeiend cultuurpark lukt maar in de mate dat het ontsloten is naar de stad. Of het mooi groen kan is een ander paar mouwen. We wachten ook steeds op het Gentse stadsbos van Vera Dual

Sébastien Conard

foto: Robert Aerts

Binnen een stad als Gent zijn oude industriezones ideale plaatsen voor alternatief groen

Hier zijn alle oevers afgezet met riet, tralies of een muurtje

DE DAG VAN HET SOCIALISME

GANGMAKERS

Vooruit – ooit bijna verdwenen uit het Gentse stadspanorama – is nu één van de stenen bakens in de Sint-Pietersnieuwstraat, waar iedereen wel eens langs- of binnenloopt. Als kleine jongen uit Wetteren hoorde ik voor het eerst vertellen over de Vooruit door mijn grootmoeder. Ergens in de jaren '20 vond er in Wetteren een grote staking plaats in de textielfabriek van Felix Beernaert. De staking sleepte lang aan en het leek erop dat de stakers, zonder dat aan hun eisen voldaan werd, uit honger terug aan het werk zouden moeten. Mijn overgrootvader – een zelfstandige dakwerker van katholieke gezindte – was rond die periode aan het werk op het dak van de fabriek en kon zich blijkbaar elke dag samen met Monsieur Beernaert verknukelen in de nakende nederlaag van de rode stakers. Maar op een dag hoorde mijn overgrootvader vanop het dak plots het lawaai van een uitziende mensenmassa. Nieuwsgierig klauterde hij van het dak en liep, ondertussen op Monsieur Beernaert botsende, de straat op. Ze konden hun ogen niet geloven: een feestelijke stoet van Gentse arbeiders achter een vlag van de Gentse coöperatieve Vooruit – bouwheer van - marcheerde door de straat met, naast een kar volgestouwd met levensmiddelen, een levende koe die later op de dag zou geslacht worden om het vlees te verdelen onder de stakers. De staking kon alvast een paar dagen langer doorgaan. Hoe het met de staking is afgelopen, is mij nooit verteld. Maar, ondanks het feit dat het verhaal altijd wat lacherig werd verteld, heeft het me steeds gefascineerd.

Deze familiale anekdote illustreert duidelijk dat de kunsttempel van vandaag ook vroeger landelijke bekendheid genoot, niet omwille van de artistieke producties van wereldformaat, maar wel omdat het het feestlokaal was van de Gentse socialistische arbeidersbeweging, die wanneer gevraagd, haar solidariteit ook buiten de Gentse stadsgrenzen beoefende.

Toen een aantal individuen ruim twee jaar geleden de Ronde Tafel van Socialisten startten en een locatie voor een Dag van het Socialisme zochten, viel hun oog dan ook op Vooruit als verzinnebeelding van de rijke geschiedenis van sociale strijd en solidariteit van de Gentse socialistische beweging. En zo geschiedde, op 20 maart 2010 vond er de eerste Dag van het Socialisme plaats.

Met de Ronde Tafel van Socialisten wil een groep socialisten – los van de onmiddellijke politieke actualiteit of electorale afwegingen – het inhoudelijke debat over de betekenis van het socialisme in de 21ste eeuw aangaan. Het gaat immers niet om een partijpolitieke beweging en ook niet om een nieuwe partij. Het gaat om een groep mensen die zich afvragen wat 'het socialisme' als idee in de 21ste eeuw nog kan betekenen. De Ronde Tafel wil dit doen vanuit een links perspectief dat vragen stelt bij de dominantie van de vrije markt. De Dag van het Socialisme wil daarom zoveel mogelijke mensen verzamelen om samen na te denken en actie te voeren voor een andere maatschappij.

De eerste dag van het Socialisme was een succes. In de goed gevulde theaterzaal van de Vooruit luisterde een divers publiek naar nationale en internationale sprekers en naar een opmerkelijke toespraak van burgemeester Daniël Termont die de politieke keuzes van zijn eigen sociaal-democratische familie kritisch ontleedde (te herbeluisteren op de site van de Ronde Tafel: www.rondetafelvansocialisten.be). Verschillende werkgroepen behandelen daarnaast uiteenlopende thema's, gaande van onderwijs tot oorlog.

De Dag van het Socialisme wordt financieel gesteund door een heleboel progressieve middenveldorganisaties, gaande van vakbondscentrales over sociale-culturele organisaties tot basisbewegingen, en Kunstencentrum Vooruit zelf.

OP 29 OKTOBER VINDT DE 2DE DAG VAN HET SOCIALISME PLAATS, OP NIEUW IN DE VOORUIT. NAAST DISCUSSIEWERKGROEPEN OVER THEMA'S ZOALS DE ARABISCHE REVOLUTIES, FEMINISME OF EUROPA ZIJN ER WORKSHOPS OVER ACTIEMIDDELEN EN DE MEDIA EN IS ER OOK EEN CULTUREEL PROGRAMMA (MET O.A. DIMITRI VERHULST EN GAL EN 'S AVONDS OPTREDEN EN FUIF)

Karim Zahidi

Illustratie: François Van Damme, gepresenteerd op Vrijheid van Ebor

ACHTER DE GATED COMMUNITIES VAN CAIRO

Cairo is een metropool van zestien miljoen inwoners. Sinds een twintigtal jaar zwermen de hogere middenklasse en de elite uit naar in het omringend woestijngebied opgetrokken nieuwe steden. Een van de belangrijkste trends in deze nieuwe steden zijn de zogenaamde gated communities, vanuit de lucht makkelijk herkenbaar aan de parken, zwembaden en golf-terreinen. “Deze communities werden vaak neergezet door bedrijven van de Mubarak familie, maar de ontwikkelingsplannen voor meer ommuurde steden werden bevroren in het nieuwe Egypte”, zegt Yehya Shawkat, Egyptisch architect en onderzoeker.

De namen van de meeste gated communities laten niet vermoeden dat men zich in Egypte, laat staan woestijngebied, bevindt: Palm Springs, Beverly Hills, Evergreen, Dreamland... Advertenties voor geïnteresseerde kopers van grond of huizen zijn meestal in het Engels opgemaakt om de directe link met de Arabische stad en cultuur volledig te breken.

“Gated communities als een stedelijk concept in Egypte zijn het symptoom van een massaal falen van lokaal beheer en planning”, stelt Yehya. “De infrastructuur van onze meeste steden is overbelast, open publieke ruimte is zeer schaars en stedelijke ontwikkelingsplannen zijn ronduit onaanvaardbaar”.

Gated communities in woestijnsteden De grootste “woestijnsteden” heten 6 Oktober-stad en Nieuw Cairo en bevinden zich ten westen en ten oosten van het centrum van Cairo. 6 Oktober stad werd aanvankelijk ontwikkeld door president Sadat als een plek om de middenklasse te huisvesten, die het steeds uitdijende centrum van Cairo ontvluchtte. Maar een vijftiental jaar later begon het Ministerie van Huisvesting massaal grond te verkopen aan privé-ontwikkelaars zodat de omvang van deze nieuwe stad verdubbelde. Deze tweede ring bestaat hoofdzakelijk uit luxe projecten voor de elite en allerrijken. Yehya: “Dus kreeg je een soort van kernstad bestaande uit middenklasse die volledig omcirkeld werd door gated communities, die grotendeels onafhankelijk bestaan en veel minder dicht bevolkt zijn maar wel dezelfde gesubsidieerde infrastructuur gebruiken.”

Een zelfde evolutie gebeurde ten oosten van de stad in wat Nieuw Cairo wordt genoemd. In de late jaren 1970 werden er nieuwe residentiële wijken ontwikkeld om de lagere inkomens- en middenklasse te huisvesten. Ook hier sprongen in de laatste twintig jaar de gated communities als paddestoelen uit de grond. “Het beloofde netwerk van openbare vervoer om deze ver verwijderde nieuwe steden met Cairo te verbinden bleef echter in beide gevallen uit”, zegt Yehya. “In plaats daarvan kwamen grote snelwegen, waardoor het leven steeds moeilijker wordt voor de bescheiden inkomens die zich geen auto kunnen veroorloven”.

IMF, CORRUPTIE EN VASTGOED

Nieuwe projecten die aanvankelijk bedoeld waren voor middenklasse, werden naderhand gedomineerd door luxe en exclusieve projecten, namelijk de gated communities, voor de hogere klassen en de allerrijken. We zien met andere woorden een verschuiving in prioriteiten in het stadsontwik-

Illustratie: Jacques Lot, Dams

kelingsbeleid vanaf de vroege jaren 1990, het moment waarop Egypte een belangrijk akkoord sloot met het IMF en de Wereldbank. Privatisering vormt een essentieel onderdeel van het in 1991 afgesproken hervormingspakket. Elektriciteitsproductie en – distributie, telecommunicatie, het bouwen van wegen, tunnels en metro kwam geleidelijk aan in handen van private transnationale bedrijven, vaak met hoofdzetels in Europa en de Verenigde Staten.

In deze context nam de Egyptische staat de rol aan van geduchte corrupte sponsor van speculatieve investeerders en projectontwikkelaars. “(Publieke) grond werd sterk onder de marktprijs verkocht aan “investeerders” die er nadien superwinsten mee maakten”, zegt Yehya. “Mubarak’s zonen, familie en

ministers zitten achter de ontwikkeling van de belangrijkste gated communities zoals Palm Hills, Beverley Hills, al Rihab...”. Tegelijk trad de staat ook zelf op als belangrijkste ontwikkelaar. Het leger werd namelijk een van de grootste aannemers.

Het belangrijkste economische gevolg hiervan is dat er veel meer luxe constructies werden neergepoot dan de markt kon absorberen. Dit is zeker zo sinds de eigendomswet begin 2000 werd aangepast en het geld uit het Westen en de Golf probleemloos kon toestromen. “Bijgevolg kampen deze wijken met een bijzonder lage bewoningsgraad en ogen dikwijls als een soort spooksteden”, besluit Yehya.

De enorme expansie in constructie van gated communities is de meest spectacu-

laire uitdrukking van neoliberalisering in het Egypte van de jaren 1990. Volgens Eric Denis, sociaal-wetenschapper aan de Paris Diderot Universiteit, hoeft het dan ook niet te verbazen dat zij aan de basis liggen van de post-2000 financiële crisis in Egypte. Volgens hem was de immense kapitalisatie die nodig was om de exclusieve gesubsidieerde ontwikkeling van deze woestijngebieden mogelijk te maken een van de belangrijkste redenen achter de liquiditeitscrisis en het barsten van de constructiebubbel, die vervolgens leidde tot het ineenstorten van vastgoedprijzen en de nationale economie in het algemeen.

ARABISCHE CULTUUR IN DISNEY STIJL

Advertenties en media wakkerden de interesse aan voor deze nieuwe vormen van constructie en huisvestingsprojecten. Zij riepen een beeld op van een nieuwe hybride geglobaliseerde Americano-Mediterraanse levensstijl. Het “nieuwe leven” dat mogelijk werd gemaakt in deze “nieuwe steden”, werd voorgesteld als vrij, net, probleemloos en haast utopisch (“Utopia” is ook een gated community).

In sterk contrast hiermee staat de stigmatisering van “de straat” en een algehele verwerping van de Arabische metropool. De associaties van het stadsleven met problemen als vervuiling, armoede, overbevolking, gewelddadig protest tegen het regime, enz. werden door de promotoren van gated communities gretig uitgespeeld. De Arabische stad werd door hen tegelijk gekarakteriseerd als Islamitisch en bovenal risicovol.

De bouwstijl waarin dit nieuwe leven in

gated communities zich allemaal afspeelt bestaat uit een mengeling van Westerse, Arabisch-regionale, Islamitische en Middellandse invloeden. Maar zoals Eric Denis het uitdrukt, zijn “Islam en de Arabische cultuur slechts aanwezig op een manier die meer doet denken aan de iconografie van Disney’s Alladin of Sindbad dan aan de cultuur van striktheid, bescheidenheid en zelf-discipline, waarmee het Islamitisch populisme en militantisme zich vandaag veel meer mee identificeert”.

Even kenmerkend en opvallend is de nostalgische blik waarin de verbeelding en het ontwerp van gated communities baadt. Zowel in advertenties als in architectuur bestaat er een sterke evocatie van Egypte’s zogenaamde liberale tijdperk, de late negentiende eeuw en het begin van de twintigste eeuw. Dit is de periode van Britse koloniale overheersing, van khedive Ismail, van buitenlandse investeringen, grote speculatie en expansieve groei van luxe constructie. Deze periode bepaalt tot vandaag het uitzicht en de opmaak van Cairo.

Egypte ontwikkelde toen tevens beperkte elitaire liberale politieke en culturele instituties en zag de opkomst van democratisch nationalisme ten tijde van de volksheld Sa’ad Zaghlul. De Egyptische projectontwikkelaars van de jaren 1990 en 2000 spiegelen zichzelf maar al te graag aan de toenmalige (vaak buitenlandse) investeerders en architecten. Zij mikken dus op de link tussen twee perioden van liberalisering en de bijhorende stedelijke expansie om op deze manier de massale exploitatie van voorheen publieke gronden te legitimeren.

Het “Belle Ville” gated community project – met zicht op de pyramides – bijvoorbeeld verkocht men met foto’s van de parallellen tussen het architecturaal prestigieuze stadscentrum dat stamt uit de koloniale periode, en de glorie van geprivatiseerde stadsontwikkeling vandaag. Televisiespots om “Mena Garden City” te promoten richtten zich op de oudere gelijknamige wijk, “Garden City”, uit de vroege twintigste eeuw, door de villa’s door de lucht te laten vliegen met hoge kransen.

REVOLUTIE EN HET LOT VAN DE GATED COMMUNITY

Wat de toekomst van de gated communities wordt, blijft uiteraard een vraagteken. Er zijn alvast verschillende projecten tijdelijk bevroren. De nationale protesten die in februari oud dictator Mubarak verjaagden, gingen om sociale rechtvaardigheid en vrijheid. De enorme politieke vrijheid en empowerment die losbrak na het aftreden van Mubarak bracht velen naar Tahrir met specifieke eisen, waaronder huisvesting niet ontbrak. Tijdens tal van demonstraties en sit-ins in het centrum van Cairo werd betere en betaalbare huisvesting geëist, vertelt Yehya.

Het ministerie van Huisvesting heeft alvast een verdubbeling van de bouw van wooneenheden beloofd. Een plan dat veel tekortkomingen vertoont volgens Yehya: “Men blijft immers een woning als een “unit”, als “koop-waar” beschouwen terwijl wonen over zoveel meer moet gaan”. Hij is tevens teleurgesteld in de beperkte aandacht die politieke partijen aan het thema schenken. “Er is hierover nog heel veel werk en discussie nodig. Mijn idee is uiteindelijk om de lokale woningmarkt te de-commodificeren en te beschermen.”

An Van Raemdonck

YEHYA SHAWKAT BLIJFT DE ONTWIKKELING EN PROTESTEN ROND HET RECHT OP WONEN VERDER VOLGEN EN BEKRIFTIGEN OP DE ENGLISH-EN ARABISCHTALIGE BLOG, “SHADOW MINISTRY OF HOUSING”, WWW.SHADOWMINISTRYOFHOUSING.BLOGSPOT.COM

Gated communities als een stedelijk concept in Egypte zijn het symptoom van een massaal falen van lokaal beheer en planning

De enorme expansie van gated communities is de meest spectaculaire uitdrukking van neoliberalisering in Egypte

DE BRUG: WAAR ÉLKE ALUMNUS STOVERIJ MET FRIETEN HEEFT GEGETEN

'Plaatsen van herinnering' zijn plekken in de stad waar de geschiedenis heeft toegeslagen. Ze zijn bijzonder omwille van de gebeurtenissen die er plaats vonden en de emoties die er rond hangen. Ook de universiteit, haar professoren en studenten hebben hun sporen achter gelaten in het stedelijk landschap. Het project UGentMemorie (www.UGentMemorie.be) gaat op zoek naar deze plaatsen van herinnering en onderzoekt het gemeenschappelijk geheugen van stad en universiteit. Deze vierde etappe in het parcours van herinnering brengt ons bij studentenrestaurant De Brug. Het enige universiteitsgebouw waar elke student thuis was, of toch al eens ging eten.

12

Sinds haar opening in 1960 is De Brug een ontmoetingsplaats voor studenten. In de eerste plaats als restaurant waar studenten van alle slag, faculteiten en politieke strekkingen aan tafel schuiven. Een oase van studentikoze samenhang als het ware, waar een sterk verdeelde en expanderende studentengemeenschap zich aan vast kluiert. Dat de verschillende studentenkeupsels in het voorhuis hun bestuurlijk epicentrum hebben, heeft zeker tot de status van De Brug als studentenhuys bijgedragen. Ontelbare activiteiten en protestacties zijn van hieruit georganiseerd. Het is moeilijk te zeggen waar het restaurant eindigt en het huis begint: er wordt gepland aan tafel en gegeten in de vergaderzaal.

DE STUDENTENHUIZEN AAN DE SINT-PIETERSNIEUWSTRAAT

De Brug is niet het eerste Gentse studentenhuys van de Sint-Pietersnieuwstraat. Tussen 1918 en de Tweede Wereldoorlog zijn de Gentse studenten in vier opeenvolgende studentenhuizen thuis. In de stuk voor stuk statige burgerhuizen kunnen de studenten vergaderen, studeren, roken en biljart spelen maar ook een eenvoudige maaltijd nuttigen of hun boterhammen opeten. Het eerste studentenhuys opent op het einde van de Eerste Wereldoorlog. De Von Bissinguniversiteit - de onder Duits voogdij vervaamste universiteit - koopt herenhuys Veyrac voor de sociëteit Hou ende Trou. De rijke Von Bissinguniver-

siteit steekt de ogen uit van de geteisterde Gentenaars en bij de bevrijding van de stad op 10 en 11 november 1918 kan ternauwernood vermeden worden dat het herenhuys in brand wordt gestoken. Huys Veyrac zal eigendom blijven van de UGent en geeft vandaag onderdak aan het Universitair Centrum voor Talenonderwijs.

In 1924, zes jaar na de sluiting van Hou ende Trou, hoopt de academische overheid met een officieel studentenhuys aan de Sint-Jansvest de eenheid in het sterk versplinterde studentenlandschap te herstellen. In een feestelijke toespraak somt de rector op wat het studentenhuys is: 'het huys van al de studenten onzer Alma Mater', waar ze goed en goedkoop kunnen eten, gezellig kunnen vergaderen 'by 't rooken van een studentencigaar of pyp' en waar ze kunnen lezen en studeren in de bibliotheek en leeszaal. Een stilgezwegen voordeel is dat de universiteit in een gesubsidieerd studentenhuys het reilen en zeilen van de studentenverenigingen in de gaten kan houden. Een situatie die in 1934 op de spits wordt gedreven door rector Bessemans. De Vlaamse studenten van het Gentsch Studenten Corps (GSC) verhuizen dan maar naar Huize Mac Leod, een privaat studentenhuys in de Sint-Pietersnieuwstraat nr. 186 dat gefinancierd wordt door het Gentsch Oud-Studenten Corps (GOSC).

Het verhaal van De Brug begint tijdens de Tweede Wereldoorlog wanneer drie hoogleraren een organisatie oprichten om behoeftige studenten te helpen. 'De Begunstigers van de Rijksoverheid Gent' voorzien in een jobdienst, kamerdienst en restaurant. Rector Goormachtigh institutionaliseert de organisatie in 1948 als de Sociale Dienst voor Studenten. De naam van de weloenerorganisatie wordt geadopteerd door het eerste studentenrestaurant dat het

volgende jaar zijn deuren opent. 'De B.R.U.G.' bevindt zich in een vrijstaand lokaal in het Technicum, de ingenieurscampus in de Sint-Pietersnieuwstraat, en heeft een aparte ingang.

Maar liefst tien procent van de studenten krijgt in deze periode stiekem voedselbonnen toegestopt, die worden bekostigd via liefdadigheidsbals en revues van personeel en studenten. Als het aantal studenten in 1954 een vlucht neemt door een ingrijpende hervorming van het studiebeurzenstelsel wordt het probleem acuut en niet langer via liefdadigheid op te vangen. Heel wat Gentse studenten balanceren op de rand van de armoede. De studiebeurs waar veertig procent van de studentenpopulatie een beroep op doet, dekt wel het inschrijvings-

Een stilgezwegen voordeel is dat de universiteit in een gesubsidieerd studentenhuys het reilen en zeilen van de studentenverenigingen in de gaten kan houden

De Gentse horeca is in de jaren 1970 minder gelukkig met het succes van de resto's

geld maar niet de kosten voor voedsel en huisvesting. Buitenshuys eten is nog uitzonderlijk en de stad telt nauwelijks goedkope cethuizen. Dat is vooral problematisch voor de spoorstudenten die in Gent geen alternatief vinden voor de warme hospitale maaltijden van de kotstudenten. De universiteit erkent het probleem en koopt in 1954 herenhuys Soupant in de Sint-Pietersnieuwstraat met als doel er een nieuw en groter studentenrestaurant in te openen. Maar het uitblijven van staatssteun beviest de verbouwingsplannen.

'DE EERSTE GROTE VERWEZENLIJING OP SOCIAAL GEBIED'

De wet van 8 maart 1958 die voorziet in een ruimere subsidiëring voor sociale aangelegenheden brengt eindelijk soelaas. Met het extra budget maakt de Gentse universiteit onmiddellijk werk van een nieuw studentenrestaurant in de tuin van het Soupant-huys. Op 4 oktober 1960 wordt de nieuwe Brug feestelijk ingehuldigd. De universiteit is trots: 'Deze inrichting, waar in de beste voorwaarden goedkope middagmalen kunnen worden gebruikt, is de eerste grote verwezenlijking op sociaal gebied aan de Gentse universiteit.' In het studentenrestaurant kunnen dagelijks 1.200 studenten en 250 personeelsleden aan tafel schuiven. De universiteit maakt zich sterk dat die maaltijden in amper anderhalf uur worden klaargemaakt en dat hetzelfde gerecht maar om de drie tot vier weken terug komt.

Als het studentenaantal in de jaren 1960 blijft stijgen, trekt De Brug haar maaltijden op tot zesduizend per middag. Maar dat eist zijn tol: de wachttijden zijn lang, de infrastructuur verslijt en het gebouw raakt uitgeleefd. Vanaf 1971 ontlast Resto Overpoort met een capaciteit van tien tot vijftienduizend maaltijden per dag het oude studentenrestaurant. In de loop der tijd zullen daar nog eens negen resto's en cafetaria bijkomen. De laatste aanwinst is resto Kantienberg en opende op 1 september 2011 de deuren.

COMMUNIEFEESTEN

De Gentse horeca is in de jaren 1970 minder gelukkig met het succes van de resto's. Uitbaters van cafés en restaurants zien steeds meer klanten naar de studentenrestaurants trekken. Niet alleen studenten maar ook werknemers van bedrijven profiteren er van goedkope maaltijden. Er worden zelfs communiefeesten gevierd! De universiteit weerlegt de klachten van de kleine horecazaken door te stellen dat het juist de concentratie van studentenvoorzieningen is die de impuls heeft gegeven aan de lucratieve snackbars in de Sint-Pietersnieuwstraat en Overpoortstraat. Als de universiteitsrestaurants hun maaltijden ook beginnen aan te bieden aan Gentse scholen en stadsdiensten, daagt een Gentse gaarkuken de universiteit voor de rechter wegens oneerlijke concurrentie. Wil de universiteit handel drijven, dan moet ze ook BTW betalen, zo luidt de klacht. Universiteit en horeca zijn vertrokken voor een veertienjarig juridisch dispuut dat wordt uitgevochten aan vier verschillende gerechtshoven. Via bemiddeling van de Gentse schepen voor toerisme komen universiteit en middenstanders uiteindelijk toch tot een vergelijk. Vanaf 1 oktober 1988 moet iedereen die een maaltijd wil nuttigen in een studentenrestaurant een badge kunnen voorleggen. Die badges worden verdeeld onder studenten en scholieren, maar ook OCMW-steuntrekkers en overheidspersoneel blijven nog een aantal jaar welkom voor een goedkope maaltijd. De horeca is tevreden met dit badge-systeem, ze heeft er immers niets op tegen dat kapitaalarme verbruikers naar het studentenrestaurant trekken.

THE BRIDGE?

De Brug is nog steeds de meest populaire resto van de UGent, maar misschien heeft het toch wat van haar oude glorie verloren. In de huidige massa-universiteit die zich uitstrekt van de Voldersstraat tot Zwijnaarde heeft De Brug het lastig de resto te blijven voor alle studenten. Het voorhuis is bovendien onbewoonbaar geworden en de studentenkeupsels hebben hun stek sinds 2006 in De Thermanal om de hoek. Het restaurant staat aan de vooravond van een uitgebreide renovatie. Dat is voor de Dienst Maaltijdvoorzieningen de ideale gelegenheid om De Brug een nieuwe dynamiek te geven en het ziet er naar uit dat de naam zal moeten sneuvelen voor een trendy Engels alternatief. Benieuwd wat de facebookfans daarover te zeggen hebben.

Fien Danniauw
en Ruben Mantels

HONGER NAAR MEER INFORMATIE OVER DE BRUG OF DE ANDERE LIEUX-DE-MEMOIRE VAN DE UGENT? GA DAN NAAR WWW.UGENTMEMORIE.BE. DAAR VIND JE ONDER ANDERE: UGENTPASSAGE, EEN WANDELING LANGS DE GEMEENSCHAPPELIJKE LIEUX-DE-MEMOIRE VAN STAD EN UNIVERSITEIT, BEGIELED DOOR DE GRATIS SMARTPHONE-APPLICATIES EN AUDIOGIDS INGESPROKEN DOOR BURGEEMEESTER TERMOONT.

DOK: NOMADISCHE PRAKTIJKEN EN DE STAD ALS CURATOR

Het weer is een wisselvallig wanneer we aankomen op het stadsstrand aan de Gentse Oude Dokken. Niet uitzonderlijk voor de mensen van DOK, want die startten hun werking tijdens de wisselvallige 'zomer'-maanden. Ondanks het gebrek aan zon lieten enkele enthousiaste medewerkers van DOK hun licht schijnen over het nu en straks van de DOK werking. Aan tafel Xavier DeCloedt, Sofie Vandaele en Liesbeth Vlerick.

Julie zijn enkele maanden bezig. Tijd voor evaluatie?

Xavier: "Eigenlijk gaat alles perfect, behalve het weer. We hebben namelijk een stadsstrand dat geld moet genereren, want dat zou ons toelaten te investeren in de bredere werking van de tijdelijke site, want dat gaat zeker door. We creëren onze eigen inkomsten, en die worden aangevuld met subsidies via het stadsvernieuwingsfonds van de Vlaamse overheid, en 'thuis in de stad' die door de stad worden aangevraagd. Via het stadsontwikkelingsbedrijf (AGSOB) krijgen we middelen voor twee jaar van de stad. Dat geld wordt besteed aan infrastructuur en vormt de basis voor de coördinatie waar Liesbeth voor instaat, maar voor de rest zorgen we zelf, met inzet van de vrijwilligers. Die vrijwilligers zijn met zo'n 300 mensen, wat echt straf is. Het maakt ons in zekere zin een sociaal artistiek project"

Sofie is een van die vrijwilligers en zet netwerken op met de buurt. Doorheen die netwerken wordt er gepraat met buurtwerkers, en met buurtbewoners over wat interessant kan zijn voor DOK. Maar het blijft niet bij praten. Er worden ook projecten opgezet zoals 'RADIO DOK' waarmee er echte uitzendingen worden gemaakt, zoals een uitzending over Afrika. Of met de pastoor van de wijk Macharius, waar Afrikaanse mama's de mis bijwonen. "Dit soort initiatieven brengen ook mensen tot op het DOK en staan in functie van het proces van DOK in de toekomst", legt Xavier uit, "Iemand was

bijvoorbeeld geïnteresseerd in schildpadden en nu zetten we schildpaddenrace op."

Sofie: "Ik zat hier in de kantine en was werkloos. Ik heb wel wat ervaring. Ik heb gewerkt bij De Vieze Gasten, en ook in het cultuurcentrum Evergem en bij Victoria Deluxe, en ik heb ervaring bij CirQ. Het grootste verschil hier is de context: bij het cultuurcentrum moest ik mensen toeleiden naar het centrum. Hier bij DOK daarentegen is alles mogelijk: mensen kunnen hier zelf alles bepalen en opzetten."

Maar het gaat niet alleen om mensen en de praktijken die je met hen opzet. "We halen er ook zelf meer uit dan we erin steken, en daarom doen we het ook. Het is een plezant project", oppert Xavier. Volgens Sofie is er niks tegen programmatorische plekken, maar Dok staat

van mensen in de Muide die in groot formaat aan het hek worden gehangen. En er worden ook netwerken opgezet met andere organisaties, zoals Straathoeckwerk. Sofie: "Zij hebben een bootje dat ze willen opknappen en daarvoor is hier ruimte. KUMEN, een organisatie voor mensen met een handicap zet hier een atelierwerking op." Voor Sofie gaat om knopen leggen en zo een web te creëren. Zo kan je opportuniteiten samen nemen en experimenteren. "We zijn ook tijdelijk..." vervolgt ze "...dus je kan dit geen 15 jaar doen, maar je kan hier wel iets uitbouwen" vult Xavier aan.

Julie beschikken over middelen van het stadsvernieuwingsfonds en Thuis in De Stad? Hoe zit dat precies in elkaar?

Liesbeth, coördinatrice, valt in: "Er is nu een Convenant met

Het gaat om
het betrekken
van mensen

voor die radicaal andere kant. "De Stad en zijn burgers zijn zelf curator" legt ze uit. "Ik vind dat een fantastisch experiment. Ik ben ooit in Lubljana geweest, waar toen een museum verbouwd werd. Het stond vrij, en in de tussentijd werden de Stad en burgers als curators aangesteld. Dat is ook mogelijk hier in Gent."

Verschillende projecten proberen de buurt te betrekken op het DOK. Goran bijvoorbeeld, een fotograaf van de Muide, maakte portretten

De Stad en
zijn burgers
zijn zelf curator

AGSOB. In de convenant staan er een vijftal zaken die we moeten realiseren: het terrein gebruiksklaar maken, een plek aanbieden aan personen en organisaties, ontmoeting organiseren en communiceren naar verschillende doelgroepen en organisaties, en participatie opzetten om buurtbewoners mede-eigenaars te maken, wat we doen via het strand, de vrijwilligerswerking, Dok Radio, de buurtreceptie... en uiteindelijk is er experimenteren met de focus op het ontwikkelen van

VREDE

TWEEMAANDELIJKS
TIJDSCHRIFT VOOR
INTERNATIONALE
POLITIEK

Vraag een gratis proefnummer van het tijdschrift

WWW.VREDE.BE

ABO 25 euro / jaar
PROMO! Studenten: 20 euro / jaar

STRIP DAVE DEVO (KURT HOORNE)

STRIP ROGER (SÉBASTIEN CONARD)

de betoncentrale die in de toekomst zal blijven bestaan. We gaan er zaken programmeren en gebruiken die plaats om te zoeken wat mogelijk is, en wat werkt. Voor AGSOB is DOK al geslaagd. We moeten dus nu vooral zorgen dat het voor ons interessant blijft."

Stuurt het AGSOB of de politiek?

Xavier: "De politiek stuurt dit project sterk. Schepen Balthazar wil niet dat DOK te commercieel wordt of "strandwerpen" wordt. Het gaat om het betrekken van mensen, buurtbewoners. Dat is voor een stuk commercieel maar vooral sociaal."

Julie doelstelling is een buurtgebonden werking opbouwen. Daar werd ook op gehamerd binnen de klankbordgroep van de Oude Dokken, want een deel van de mensen voelt zich niet betrokken. Hoe gaan jullie daar mee om?

Xavier legt uit dat de buurt een samenstelling is van verschillende groepen mensen, van diverse etnisch-culturele afkomst, en klassen, en dat er verschillende groepen wijkbewoners en stadsbewoners zijn. "Op het strand zien we eerder een klassiek middenklasse publiek, en stadsbewoners... maar op de rommelmarkt bijvoorbeeld zie je een heel erg divers publiek." Andere groepen aantrekken kost wel tijd en moeite. Daartoe zetten de mensen van DOK acties naar de buurt op. Xavier: "Maar om de Bulgaarse en Poolse families te betrekken; daar moeten we echt nog een oefening rond opzetten. We moeten dat blijven proberen, want als ze één keer komen, dan vertellen ze dat verder. We kunnen niet met een treintje in de woonblokken binnenvallen of zo..."

DOK wil niet alleen verschillende etnisch-culturele groepen of klassen aantrekken, maar ook verschillende generaties naar DOK halen. Daartoe worden kinderateliers opgezet, waardoor je de speelpleinwerkingen vanuit de buurt aantrekt. Ook met VZW Jong wordt er een samenwerking opgezet. Xavier komt terug op de grootste uitdaging van DOK in de toekomst: "we moeten daarvoor ergens de middelen vinden."

We gaan
niet weg
voor er
één steen
wordt
gelegd

DOK heeft ook micro-economische projectjes. Willen jullie daarvoor een incubator worden in de toekomst?

Xavier: "Dat hangt af van de middelen, maar dat zou de max zijn voor volgende zomer. Een trekkende vrijwilliger zou cruciaal zijn. Er is voldoende infrastructuur om dat te doen, maar we missen nu nog een trekker. Als we ook firma's kunnen betrekken zouden we sterker staan. Met het gegeven markt en lokale markt kun je veel doen... van bananencakes tot overschotten. Maar alles is afhankelijk van mensen en middelen."

Volgt de stad ook inhoudelijk op? AGSOB steunt, maar hoe?

"Er is een kerngroep met mensen van de Gebiedsgerichte Werking, het Stadsontwikkelingsbedrijf, Dienst Kunsten/CIRCA en de jeugddienst", legt Liesbeth uit. Xavier valt in: "Het gaat ook om persoonlijke touch. AGSOB stuurt zaken door voor de hoge kunsten, anderen vooral rond sociale zaken..."

Veel stadsprojecten hebben een soort "Middle man", niet zo voor DOK?

"DOK valt sterk terug op de Dienst Stedelijke Vernieuwing en de Gebiedsgerichte Werking. Dat zijn echt capabele mensen. Die kennen er wat van", stelt Xavier.

Hebben de Gebiedsgerichte Werking en het AGSOB dan dezelfde doelstellingen?

Xavier: "AGSOB denkt commerciële, terwijl de gebiedsgerichte werking de nadruk legt op het sociale." Liesbeth verwijst naar het werk van Sofie: "Het gaat in haar werk niet alleen om de Vikingblokken (Scandinavieblokken, TI), maar ook over Sluizeken-Tolhuis-Ham, Sint-Amandsberg, de Muide,... Het betrekken van mensen gaat echt breed, wat het een hele onderneming maakt".

Waar willen jullie naartoe in deze twee jaar? In de wandelgangen horen we dat de interesse van projectontwikkelaars groeit en dus zal de opkoop wellicht vlug gaan?

"Je bent de slecht-nieuwsbrenner", lacht Xavier. "Kijk, we gaan niet weg voor er één steen wordt gelegd. Het verhaal van het tijdelijk ruimtegebruik aan het Rabot op 'de Site' waar je 'opeens' je werking moet stilleggen en dan om de zoveel tijd weer opnemen omdat de projectontwikkelaar 'niet klaar is', dat wil ik niet meemaken. Daarom is autonoom kunnen functioneren, eigen inkomsten genereren zo belangrijk voor ons. Dan ben je niet zo afhankelijk van de overheid en de stad. Maar dat is niet vanzelfsprekend. Afhankelijkheid van de Stad en overheden zorgt immers dat je minder stem hebt tegen beslissingen van bovenuit." Voor de toekomst wordt gedacht aan 'nomadisch werken': rondgaan, verhuizen en je werking mee laten reizen. "Maar", zo stelt Xavier, "ze gaan ons niet zomaar buitenkrijgen voor ze één steen leggen. We kunnen nog veel experimenten opzetten: windenergie en zonnepanelen bij de interbetonsite, een bibliotheek inrichten, Stiekem denk ik dat het trager zal gaan..."

Welke sporen willen jullie achterlaten, na de verhuis?

"We willen er een permanente werking uithalen, met de rommelmarkt en projecten... Vooral de betoncentrale zal daarbij centraal staan, want dat zal iets blijvends zijn. We kunnen iets opzetten rond coöperatieve werkingen en energievoorzieningen. De Stad en andere actoren staan daar voor open.", zo besluit Xavier.

Pascal Debruyne

HET ONTSTAAN VAN DE STAD

Gent bestaat dankzij een stel heiligen dat de plaatselijke wilden kwam bekeren en meteen ook maar twee abdijen bouwde. De occasionele passerende Viking brandde de boel weer plat, waarna alles van vooraf aan kon beginnen.

Tot aan het einde van het Romeinse Rijk bestond Gent uit niet veel meer dan wat verspreide nederzettingen die nooit tot op de kaart raakten. Erg was dat niet want tegen de vijfde eeuw na Christus ging het Romeinse Rijk ten onder aan corruptie, rare keizers en het christendom. De plek had tegen die tijd al wel een naam: Ganda. Dat is Keltisch en heeft iets te maken met het samenvloei van twee stromen (de Leie en de Schelde), dus dat is niet eens slecht gekozen.

Na het Romeinse rijk volgden de Middeleeuwen. Gelukkig wisten de mensen dat toen nog niet, anders waren ze er nooit aan begonnen. Aan het begin van de Middeleeuwen waren in onze buurt de Merovingers de baas. De eerste Merovinger was Clovis, koning der Franken (alle Merovingers waren Franken, maar niet alle Franken waren Merovingers).

Clovis besloot zich ergens rond het jaar 500 te bekeren tot het katholicisme en hij verwachtte van zijn onderdanen hetzelfde. In de praktijk viel dat wat tegen. Pas 150 jaar later waagde ene Amandus, 'den apostel van Vlaanderen', zich naar onze contreien om aldaar de blijde boodschap te verkondigen. In de woorden van P.J. Hillegeer, bisschop van Gent in de negentiende eeuw: "Amandus had vernomen dat er diep in Menapie, digt by de boorden der Schelde, een distrikt was, Gent genaemd, waar niet een geloofsprediker had durven indringen, om de woestheid der bewoners en onvruchtbaarheid van die landstreek, die een slach van roovershol was geworden. [...] Maar Amandus vreesde geen gevaren; hij trok er naertoe [...] en ondervond dat de bewoners van dit gewest nog wreder en wilder waren dan ervan gezegd werd."

De Gentenaars smeten Amandus in de Schelde

Amandus' bekeringsstocht was geen pretje, maar hij was een doorzetter: "Zy werden met slagen overloden en zelfs door vrouwen en kinderen met smaet bejegend. Meer dan eens werd Amandus in de Schelde geworpen." Nadat hij weer uit de Schelde geklauterd was, kwam Amandus op het gelukkige idee een mirakel te doen: hij bracht een terechtgestelde misdadiger weer tot leven. We lezen nergens dat die misdadiger eigenlijk onschuldig was - of op zijn minst een ongelukkige jeugd had gehad -, wat je eventueel misschien toch zou verwachten, om de relevantie van het mirakel

wat kracht bij te zetten. Ma bon, wie het beter kan, moet het zelf maar doen.

Schuldig of onschuldig, het mirakel maakte indruk en de wilde Gentenaars lieten zich massaal dopen. Het hielp vermoedelijk ook wel een beetje dat Amandus van de koning toestemming kreeg ook diegenen te dopen die daar helemaal geen zin in hadden. Zo werd Gent min of meer definitief aan het heidendom ontruk.

Amandus liet het daar niet bij. Hij stichtte ook een abdij. Vandaag lijkt er weinig twijfel dat de eerste abdij die van Sint Pieters was, toen nog Blandinium geheten, naar ene meneer Blandinus. Aan de samenvloei van Leie en Schelde beperkte Amandus zich tot het bouwen van een kerk die later uitgroeide tot de Ganda-abdij. Vandaar dat er twee abdijen waren op nauwelijks een steenworp van elkaar.

TWEEDEANGSHEILIGE

Ganda veranderde haar naam naar Sint Baafs ter ere van Amandus' leerling Bavo. Bavo was een tot inkeer gekomen edelman en vechtersbaas die in een holle boom woonde en heelder dagen een zware steen meezeulde die hij als kussen gebruikte. Tegenwoordig hebben we andere oplossingen voor dat soort mensen, maar in die tijd was dit de manier om heilig te worden verklaard.

De Sint-Baafsabdij en later de Sint-Baafskathedraal werden naar Bavo genoemd, Amandus - die de hele zaak toch begonnen was moest zich tevreden stellen met Sint-Amandsberg.

De Sint-Baafsabdij kon beschikken over de relikven van Bavo (zijn botten en beenderen, die ze uit zijn holle boom haalden) waardoor het haar aanvankelijk beter voor de wind ging dan Sint Pieters. Bavo was op zich een tweedetrangs-

heilige. Zijn mirakels waren te bescheiden - hij wakte alleen maar een verongelukte arbeider tot leven, geen veroordeelde misdadiger - maar zijn verering kreeg een flinke boost doordat Einhard, de kroniekschrijver van Karel de Grote, een tijdlang lekenabt was van de twee abdijen. Einhard blies het belang van 'zijn' heilige wat op, in de hoop meteen ook zijn eigen belang wat op te blazen.

Ondertussen kreeg de stad langzaam vorm. De agrarische nederzetting in de buurt van de abdijen ontwikkelde zich geleidelijk tot een handelsnederzetting. Het hielp dat de bewoners zich bij gevaar in de abdijen konden verschuilen.

BEKEREN OF UITROEIEN

In 811 kwam Karel de Grote zelf op bezoek - en verbleef waarschijnlijk in de Sint-Baafsabdij - om de bouw van een vloot voor de kustbewaking tegen de Noormannen te inspecteren. De Noormannen durfden al eens een lokale bevolkingsgroep over de kling jagen en de vrouwen roven. Dat vond Karel op zich niet zo erg. Erger was dat de Noormannen geloofden in bizarre godheden die op strijdrossen door de lucht vlogen. Dat was niet Karel zijn ding. Hij was immers katholiek. Karel was zelfs zo katholiek dat hij nog voor de komst van de Noormannen een bescheiden massamoord organiseerde op de heidense Saksen, onder het motto 'beker en uitroeien'. Ook voor dat soort mensen hebben we tegenwoordig oplossingen (het tribunaal in Den Haag), maar Karel schopte het op die manier niet alleen tot keizer, hij werd zelfs een heilige.

Karels vloot ten spijt zouden de Noormannen 100 jaar lang niet weg te branden zijn uit onze contreien. In 851 plunderden ze de Sint-Baafsabdij en staken ze vervolgens in brand. De Baviëten

zelf gingen met de botten van Bavo op de loop naar Laon. In 879 kwamen de Noormannen terug en vestigden ze zelfs hun winterkamp in de abdij. De Baviëten gingen opnieuw op de loop en bleven zomaar even 50 jaar weg. Wie precies terugkwam is niet meteen duidelijk, want de meerderheid van de gevluchte Baviëten moet tegen die tijd al dood geweest zijn.

Die van Sint Pieters keerden al eerder terug en dat gaf hen een blijvende voorsprong. Terwijl de Baviëten in Frankrijk zaten, werden de Pietermannen het bevoorrechte klooster van de graven van Vlaanderen en het rijkste klooster van het graafschap. Zo kon de abdij relikven versieren van illustere heiligen als Bertulfus, Gudwalus, Wandregisilus, Ansbertus en -misschien- Wulfmannus. Die van de heilige Amalberga (die de Schelde overstak op de rug van een steur om te ontsnappen aan Karel de Grotes grootvader die met haar wilde 'trouwen') hadden ze al.

EEN KLEIN BEETJE VALS

Pas op het einde van de tiende eeuw kon Sint Baafs een inhaalbeweging inzetten, dankzij steun van de Duitse keizer. Die steun hangt samen met de ietwat ingewikkelde grenspostie van Gent, waardoor de graaf van Vlaanderen tegelijkertijd trouw beloofde aan de Franse koning én aan de Duitse keizer. De precieze bevoegdheidsverdeling bleef wat schimmig, maar ze probeerden er uit te raken door elkaars hoofd in te slaan. BHV in harnas, zeg maar.

Keizer vertaalde zich in een ware broederstrijd tussen de Gentse abdijen. Het begon toen die van Sint Pieters de restauratie van Sint Baafs probeerden te voorkomen, maar ontspoorde vooral doordat beide abdijen probeerden te bewijzen dat ze 'de oudste' waren. Ze vervalsten daarvoor massaal bewijsstukken: zo bleken beide abdijen open te beschikken over de grafsteen van Florbert, de door Amandus aangestelde eerste abt. Toen die van Sint Baafs de grafsteen van de van Sint Pieters onderzochten, lieten ze hem 'per ongeluk' stuk vallen. Die van Sint Pieters noemden die van Sint Baafs daarop deugnieten en graf-

scheners. Dat laatste kwam ook doordat de Baviëten de heilige Gerulfus zouden herbegraven hebben. Dieper onder de grond zou Gerulfus minder mirakelen kunnen doen en dus minder een concurrent voor Bavo zou zijn. God strafte de herbegravers, onder meer door een van hen een naar mest stinkende lijfgur te geven.

De Bavelingen vonden naar harte-lust heiligen uit

De strijd tussen graaf, koning en keizer vertaalde zich in een ware broederstrijd tussen de Gentse abdijen. Het begon toen die van Sint Pieters de restauratie van Sint Baafs probeerden te voorkomen, maar ontspoorde vooral doordat beide abdijen probeerden te bewijzen dat ze 'de oudste' waren. Ze vervalsten daarvoor massaal bewijsstukken: zo bleken beide abdijen open te beschikken over de grafsteen van Florbert, de door Amandus aangestelde eerste abt. Toen die van Sint Baafs de grafsteen van die van Sint Pieters onderzochten, lieten ze hem 'per ongeluk' stuk vallen. Die van Sint Pieters noemden die van Sint Baafs daarop deugnieten en graf-

scheners. Dat laatste kwam ook doordat de Baviëten de heilige Gerulfus zouden herbegraven hebben. Dieper onder de grond zou Gerulfus minder mirakelen kunnen doen en dus minder een concurrent voor Bavo zou zijn. God strafte de herbegravers, onder meer door een van hen een naar mest stinkende lijfgur te geven.

Daar bleef het niet bij. Om te kunnen concurreren met de overblijfselen van heiligen in Sint Pieters, begon Sint Baafs zelf een stormloop op botjes en beenderen van heiligen, de obscuursten eerst. Soms speelden ze daarbij een klein beetje vals. Zo beweerden de Baviëten te beschikken over de relikven van de Ierse bisschop Livinus, die de marteldood stierf toen

zijn handen en voeten werden afgesneden en zijn tong werd uitgerukt om aan de honden te voeren. Livinus werd een bijzonder populaire heilige in het Gentse en schopte het zelfs tot patroonheilige van de stad. Enige probleem is dat Livinus nooit bestaan heeft, maar helemaal verzonnen is door die dekselse Baviëten.

KAREL EN DE VERDWAALDE TOERIST

Gent groeide ondertussen uit tot een echte stad en de onderlinge pesterijen tussen de abdijen deden er steeds minder toe. Keizer Karel maakte een definitief einde aan het gekibbel door de Sint-Baafsabdij in 1540 grotendeels met de grond gelijk te maken en er het Spaans Kasteel op te bouwen om de opstandige Gentenaars in het oog te houden. Karel verhuiste de monniken naar de Sint-Janskerk, die veranderde in de Sint-Baafskerk en later in de Sint-Baafskathedraal. Vandaar dat de kathedraal en de ruïnes van de abdij zo ver uit elkaar liggen.

De Sint-Pietersabdij ontsnapte aan Karels woede, maar niet aan die van de beeldenstormers, die tweemaal passeerden. De monniken van Sint Pieters werden uiteindelijk buitengewierd door de Franse revolutionairen, maar de abdij staat nog altijd waar ze altijd al stond: op het Sint-Pietersplein aan de voet van de Blandijnberg. Dat laatste verklaart meteen waarom het plein voor het Sint-Pietersstation niet het Sint-Pietersplein heet, wat een geweldige manier blijft om verdwaalde toeristen in verwarring te brengen.

Wouter Bruins

ER IS EEN VEELHEID VAN DIKKE BOEKWERKEN OVER DE GESCHIEDENIS VAN GENT, DIE OOK DE VROEGSTE GESCHIEDENIS BEHANDELEN. HET RECENTSTE IS 'GENT, STAD VAN ALLE TIJDEN' (2010). HET STANDAARDWERK OVER DE TWEE ABDIENEN IS 'GANDA EN BLANDINIUM' (1997).

SINT BAVO ALS PATROON VAN HET BIEDOM GENT.
(Koperstempel van 1705.)

© R. Doolijns. Heiligen van onze stad 3, Bavo (1945)

De fictieve heilige Livinus en zijn tong op het 'Lam Gods'

© KIK-IRPA, Brussel

Radar vzw is een open en vrijwillig samenwerkingsverband tussen geëngageerde individuen en organisaties. Vier maal per jaar brengen we TiensTiens uit, een stadskrant vol zinvolle berichtgeving over lichtpunten en donkere gaten in de stad. TiensTiens laat de buik van de stad horen omdat we geloven in de kracht ervan. TiensTiens vormt een alternatief, een poging tot tegen-gewicht. Het is een platform waar ideeën en initiatieven vanuit een betrokken invalshoek aan bod kunnen komen. Je vindt ons gratis in de Gentse cultuurhuizen, stadsbibliotheken, wereld-, boeken- en biowinkels, alternatieve cinema's en eet- en leescafés.

TIENS TIENS ZOEKT:

ADVERTEERDERS

Laat je bedrijf of vereniging zien in de 'andere stadskrant van Gent.' Adverteer voor lezingen of activiteiten en steun hiermee een blad met een hart

MEDEWERKERS

Ben je kritisch en sociaal betrokken? Heb je een scherpe pen, mening of tekenpotlood? Aarzel geen ogenblik en neem contact op met ons!

VINDPLAATSEN

Krijg je vaak volk over de vloer en horen zij graag een andere stem over deze stad? Zorg dat TiensTiens steeds aan het raam, in de zaal of de wachtkamer hangt!

ABONNEES

TiensTiens overleeft dankzij de gulle giften van adverteerders en abonnees. Draag je ons hemels gekraai een warm hart toe, neem dan een steunabonnement (25 euro).

